

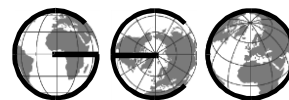


**Vloga za pridobitev soglasja k**  
**DVOPREDMETNEMU PEDAGOŠKEMU**  
**ŠTUDIJSKEMU PROGRAMU DRUGE STOPNJE**  
**GEOGRAFIJA**

Maribor, 15. december 2009



Univerza v Mariboru  
Filozofska fakulteta  
Oddelek za geografijo



**Vloga za pridobitev soglasja k  
DVOPREDMETNEMU PEDAGOŠKEMU  
ŠTUDIJSKEMU PROGRAMU  
DRUGE STOPNJE  
GEOGRAFIJA**

**Sestavljavci vloge** (člani Oddelka za geografijo FF UM)

- dr. Vladimir Drozg, izr. prof.
- dr. Uroš Horvat, doc.
- dr. Karmen Kolenc Kolnik, izr. prof.
- dr. Lučka Lorber, doc.
- dr. Ana Vovk Korže, red. prof.
- dr. Igor Žiberna, doc.
- dr. Eva Konečnik Kotnik, asist.
- mag. Milena Petauer, asist.

**Vsebina****Vloga (Obrazec 2)**

1	Predlagatelj in utemeljitev vloge.....	5
1.1	Podatki o predlagatelju .....	5
1.2	Kratka utemeljitev vloge .....	11
2	Sklep senata univerze oz. samostojnega visokošolskega zavoda k predlaganemu študijskemu programu.....	12
3	Interno pridobljena neodvisna ekspertna mnenja o študijskemu programu .....	13
4	Študijski program s sestavinami iz 7. člena Meril za akreditacijo.....	15
4.1	Splošni podatki o programu .....	15
4.2	Opredelitev temeljnih ciljev programa oz. splošnih in predmetno-specifičnih kompetenc.....	18
4.2.a	Temeljni cilji programa .....	18
4.2.b	Splošne kompetence, ki se pridobijo s programom .....	18
4.2.c	Predmetnospecifične kompetence, ki se pridobijo s programom .....	19
4.3	Podatki o mednarodni primerljivosti programa .....	20
4.3.a	Primerljivost koncepta, formalne in vsebinske strukturiranosti.....	22
4.3.b	Primerljivost možnosti dostopa in pogojev za vpis v študijski program .....	26
4.3.c	Primerljivost trajanja študija, napredovanja, dokončanja študija in pridobljenih naslovov .....	27
4.3.d	Primerljivost načinov in oblik študija.....	28
4.3.e	Možnost za vključevanje programa v mednarodno sodelovanje (mobilnost) oz. skupni evropski visokošolski prostor .....	29
4.3.f	Razlike med predlaganim in tujimi programi glede na specifične potrebe in pogoje domačega gospodarstva in javnih služb .....	30
4.3.g	Usklajenost s predpisi EU pri reguliranih poklicih .....	31
4.4	Podatki o mednarodnem sodelovanju visokošolskega zavoda .....	31
4.4.a	Rezultati znanstvenoraziskovalne dejavnosti v mednarodni kategoriji.....	31
4.4.b	Sodelovanje v mednarodnih raziskovalnih projektih od leta 2003 .....	31
4.4.c	Sporazumi o sodelovanju med univerzami.....	34
4.4.d	Sodelovanje v programih mobilnosti za študente ter visokošolske učitelje in sodelavce .....	37
4.4.e	Druge mednarodne aktivnosti .....	39
4.4.f	Mednarodno sodelovanje Oddelka za geografijo .....	41
4.5	Predmetnik s kreditnim ovrednotenjem študijskih obveznosti .....	44
4.5.a	Število in poimenska navedba učnih enot .....	44
4.5.b	Vrsta in delež učnih enot glede na njihovo vključenost v strukturo programa ...	50
4.5.c	Razmerje predavanj, seminarjev in vaj ter drugih oblik študija .....	50
4.5.d	Delež praktičnega usposabljanja v programu, način izvedbe, kreditno ovrednotenje .....	51
4.5.e	Vertikalna in horizontalna povezanost predmetov .....	51
4.5.f	Kreditno ovrednotenje celotnega programa in posameznih učnih enot, letno in celoletno število ur študijskih obveznosti študenta ter letno in celoletno število organiziranih skupnih oz. kontaktnih ur programa .....	53
4.5.g	Priloženi učni načrti po posameznih učnih enotah.....	53
4.5.h	Dokazilo o določitvi pristojnega organa ali osebe za ECTS. Obrazci (predstavitveni zbornik, študentova prošnja / prijava, sporočilo o opravljenih študijskih obveznostih, študijska pogodba) .....	53
4.6	Pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa.....	53
4.6.a	Vpisni pogoji .....	53
4.6.b	Omejitev vpisa .....	54

4.7	Določbe o uporabi oz. konkretizaciji meril za priznavanje znanja in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program.....	54
4.8	Načini ocenjevanja .....	55
4.9	Pogoji za napredovanje po programu .....	55
4.9.a	Pogoji za napredovanje v 2. letnik.....	55
4.9.b	Ponavljanje letnika .....	55
4.9.c	Izjemno napredovanje.....	56
4.9.d	Podaljšanje statusa.....	56
4.9.e	Svetovanje in usmerjanje med študijem .....	56
4.10	Določbe o prehodih med programi.....	56
4.11	Podatki o načinih in oblikah izvajanja študija .....	57
4.12	Pogoji za dokončanje študija .....	57
4.13	Pogoji za dokončanje posameznih delov programa .....	57
4.14	Navedba strokovnega oz. znanstvenega naslova .....	57
5	Podatki o izpolnjenih pogojih za izvajanje .....	58
5.1	Podatki o izpolnjenih kadrovskih pogojih za izvajanje študijskega programa .....	58
5.2	Podatki o izpolnjenih materialnih pogojih za izvajanje študijskega programa .....	58
6	Dokazila o izpolnjenih pogojih za izvedbo praktičnega usposabljanja .....	60
7	Zaposljivost diplomantov.....	61
7.1	Podatki o možnostih zaposlovanja diplomantov.....	61
7.2	Mnenje panožne, gospodarske zbornice, resornega ministrstva, drugih relevantnih združenj delodajalcev .....	61
7.3	Podatki Zavoda za zaposlovanje o povpraševanju po diplomantih in iskalcih zaposlitve .....	62
8	Podatki o skupni najvišji dopustni neposredni in dodatni tedenski pedagoški obveznosti	64
9	Ocena finančnih sredstev, potrebnih za uvedbo in izvajanje študijskega programa in predvideni viri.....	65
10	Evalvacijski postopki programa.....	66

## Priloge

1	Sklep senata univerze oz. samostojnega visokošolskega zavoda
2	Pisna neodvisna strokovna mnenja
3	Tuji priznani oziroma akreditirani študijski programi iz različnih držav
4	Obrazci
4.a	Statut visokošolskega zavoda
4.b	Predstavitveni zbornik
4.c	Študentova prošnja/prijava, sporočilo o opravljenih študijskih obveznostih in študijska pogodba
5	Visokošolski učitelji, znanstveni delavci in visokošolski sodelavci
5.a	Obrazec 4
5.b	Izjave izvajalcev programa
5.c	Odločbe o veljavni izvolitvi v naziv
5.e	Biografije in bibliografije izvajalcev programa
6	Prostori in oprema
6.a	Izpis iz zemljiške knjige
6.b	Popis opreme
7	Dokazila o izpolnjenih pogojih za izvedbo praktičnega usposabljanja
8	Mnenje panožne gospodarske zbornice, resornega ministrstva, združenj delodajalcev
9	Podatki o skupni najvišji dopustni neposredni in dodatni tedenski pedagoški obveznosti (obrazci)
10	Finančni izračun
11	Učni načrti predmetov

## 1 Predlagatelj in utemeljitev vloge

Predlagatelj dvopredmetnega pedagoškega študijskega programa druge stopnje **Geografija** je Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru. Vlogo je pripravil Oddelek za geografijo na imenovani fakulteti.

### 1.1 Podatki o predlagatelju

Preglednica 1: Osnovni podatki o predlagatelju vloge

Predlagatelj	<b>Univerza v Mariboru Filozofska fakulteta</b> Koroška cesta 160 2000 Maribor				
Leto ustanovitve	<b>1961: Pedagoška akademija</b> <b>1986: Pedagoška fakulteta</b> <b>2006: Filozofska fakulteta</b>				
Kontaktna oseba in naslov	dr. Uroš Horvat, Koroška cesta 160				
Poštna številka	2000	Pošta	Maribor		
Telefon	02/ 229 36 51	Faks	02/ 229 37 60	E-naslov	uros.horvat@uni-mb.si

### Število, ime in vrsta akreditiranih programov

V preglednici 2 so navedeni dodiplomski študijski programi, v tabeli 3 pa podiplomski študijski programi, ki jih je razpisovala Filozofska fakulteta v Mariboru (v nadaljevanju FF) vključno do študijskega leta 2007/08. V študijskem letu 2008/09 je FF začela razpisovati nove bolonjske programe prve stopnje, ki so navedeni v tabeli 4.

Preglednica 2: Dodiplomski študijski programi

UNIV. ENOPREDMETNI: (pedagoški) <ul style="list-style-type: none"> <li>• Nemški jezik s književnostjo</li> <li>• Slovenski jezik s književnostjo</li> </ul> UNIV. ENOPREDMETNI: (nepedagoški) <ul style="list-style-type: none"> <li>• Zgodovina</li> </ul>	UNIV. DVOPREDMETNI: (pedagoški) <ul style="list-style-type: none"> <li>• Angleški jezik s književnostjo in ...</li> <li>• Filozofija in ...</li> <li>• Slovenski jezik s književnostjo in ...</li> <li>• Nemški jezik s književnostjo in ...</li> <li>• Madžarski jezik s književnostjo in ...</li> <li>• Geografija in ...</li> <li>• Zgodovina in ...</li> <li>• Sociologija in ...</li> <li>• Pedagogika in ...</li> </ul> UNIV. DVOPREDMETNI: (nepedagoški)
---	---

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Prevajanje in tolmačenje – angleščina</li> <li>• Prevajanje in tolmačenje – nemščina</li> </ul>
--	--

Preglednica 3: Podiplomski študijski programi

<b>MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI PROGRAMI:</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Angleški jezik in književnost</li> <li>2. Geografija – področje izobraževanja</li> <li>3. Kultura, filozofija in izobraževanje v srednji Evropi</li> <li>4. Nemški jezik</li> <li>5. Pedagogika</li> <li>6. Slovenski jezik in književnost</li> <li>7. Sociologija</li> <li>8. Zgodovina</li> </ol>	<b>DOKTORSKI ŠTUDIJSKI PROGRAMI:</b> Enovit doktorski študij <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Angleški jezik in književnost</li> <li>2. Pedagogika</li> </ol>
---	---

Preglednica 4: Novi bolonjski študijski programi, prvič razpisani v študijskem letu 2008/09

<b>Univerzitetni enopredmetni programi prve stopnje</b>
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Slovenski jezik in književnost</li> <li>2. Sociologija in interdisciplinarno družboslovje</li> <li>3. Psihologija</li> <li>4. Germanistika</li> <li>5. Zgodovina</li> </ol>
<b>Univerzitetni dvopredmetni program prve stopnje</b>
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Slovenski jezik in književnost</li> <li>2. Geografija</li> <li>3. Sociologija</li> <li>4. Angleški jezik in književnost</li> <li>5. Medjezikovne študije – angleščina</li> <li>6. Madžarski jezik s književnostjo</li> <li>7. Medjezikovne študije – madžarščina</li> <li>8. Pedagogika</li> <li>9. Filozofija</li> <li>10. Nemški jezik in književnost</li> <li>11. Medjezikovne študije – nemščina</li> <li>12. Zgodovina</li> </ol>

Za študijsko leto 2009/2100 je Filozofska fakulteta prvič razpisala tudi novi bolonjski dvopredmetni študijski program prve stopnje Umetnostna zgodovina.

Preglednica 5: Bolonjski študijski programi 3. stopnje, prvič razpisani v študijskem letu 2009/10

Bolonjski študijski programi 3. stopnje	
1.	Filozofija
2.	Germanistične študije
3.	Hungaristične študije
4.	Slovenistične študije
5.	Sociologija
6.	Zgodovina

**Število vpisanih študentov na dodiplomski študij po letnikih, število diplomantov**

V tabeli 6 je prikazano skupno stanje za vse programe bivše Pedagoške fakultete (do vključno študijskega leta 2005/06) in sedanje Filozofske fakultete (od vključno študijskega leta 2006/07 naprej), ločeno za redni in izredni študij.

Preglednica 6: Število vpisanih študentov na dodiplomski študij v obdobju 2003-2009

ŠTUD. LETO	REDNI			IZREDNI			SKUPAJ: 1 – 4 + Absolv. REDNI IN IZREDNI		
	1 – 4	Absolv.	Skupaj	1 – 4	Absolv.	Skupaj	1 – 4	Absolv.	Skupaj
2003/04*	2738	881	3619	652	675	1327	3390	1556	4946
2004/05*	2884	873	3757	575	663	1238	3459	1536	4995
2005/06*	2918	879	3797	550	677	1227	3468	1556	5024
2006/07	1441	492	1933	181	72	263	1622	564	2196
2007/08	1647	276	1923	182	47	228	1828	323	2151
2008/09	1433	286	1718	104	40	144	1573	326	1863
2009/10	1777	285	2062	158	33	191	1935	318	2253

\* bivša Pedagoška fakulteta

V preglednici 7 je skupno število diplomantov (redni in izredni na vseh smereh) v zadnjih 6-ih letih na univerzitetnih študijskih programih na vseh smereh. Dodano je še število diplomantov na študijskih programih, ki so se prenesli na FF (število diplomantov na dvopredmetnih programih je deljeno z dva).

Preglednica 7: Število diplomantov na študijskih programih Filozofske fakultete

LETO	Število diplomantov
2003	373
2004	244
2005	315
2006	262
2007	212
2008	216

### Število vpisanih študentov na podiplomski študij po letnikih, število diplomantov na magistrskih študijskih programih, število doktorjev znanosti

Število vpisanih na podiplomske študijske programe po študijskih letih in smereh je podano v preglednicah 8 in 9. V obdobju od leta 2003 do 2008 je na podiplomskem študiju na vseh študijskih smereh skupaj magistriralo 60 kandidatov (preglednica 10), v istem obdobju pa je doktoriralo 19 kandidatov (preglednica 11). V preglednicah 8, 9, 10 in 11 so podani podatki za študijske programe, ki so se prenesli na FF.

Preglednica 8: Število vpisanih študentov na magistrskih in doktorskih študijskih programih

	Št. leto 2003/04	Št. leto 2004/05	Št. leto 2005/06	Št. leto 2006/07	Št. leto 2007/08	Št. leto 2008/09	Št. leto 2009/10
Slovenski jezik in književnost	21	17	22	17	8	11	8
Nemški jezik	13	10	6	4	3	5	/
Zgodovina	12	16	14	8	23	27	12
Geografija - področje izobraževanja	8	7	4	2	1	1	/
Kultura, filozofija in izobraževanje v Srednji Evropi	7	5	2	0	2	1	/
Sociologija	21	25	13	13	12	13	11
Pedagogika	20	17	28	20	19	14	9
Edok - Angleški jezik in književnosti	0	3	2	5	8	1	4
Mag. - Angleški jezik in književnost	0	11	14	16	14	23	18
Skupaj	102	111	105	85	90	96	62

Preglednica 9: Število vpisanih študentov na podiplomski 3. stopenjski (bolonjski) program v študijskem letu 2009/2010

	Št. leto 2009/10
Filozofija	2
Slovenistične študije	9
Sociologija	7
Zgodovina	11



Preglednica 10: Število diplomantov na magistrskih študijskih programih

	Leto 2003	Leto 2004	Leto 2005	Leto 2006	Leto 2007	Leto 2008	Leto 2009
Slovenski jezik in književnost	2	2	4	2	4	3	3
Nemški jezik	1	0	2	2	0	0	2
Zgodovina	1	0	0	2	0	3	1
Geografija - področje izobraževanja	0	0	0	1	1	0	/
Kultura, filozofija in izobraževanje v Srednji Evropi	0	1	1	0	0	1	/
Sociologija	3	2	1	1	1	1	3
Pedagogika	0	1	2	2	4	9	5
Skupaj	7	6	10	10	10	17	14

Preglednica 11: Število doktorjev znanosti

	Leto 2003	Leto 2004	Leto 2005	Leto 2006	Leto 2007	Leto 2008	Leto 2009
Slovenski jezik in književnost	0	1	0	0	0	2	3
Nemški jezik	1	0	0	0	1	0	0
Zgodovina	2	2	3	0	1	1	1
Geografija - področje izobraževanja	0	0	0	0	0	1	1
Kultura, filozofija in izobraževanje v Srednji Evropi	0	0	0	0	1	0	0
Sociologija	0	0	0	0	2	0	0
Pedagogika	0	0	0	1	0	0	0
Skupaj	3	3	3	1	5	4	5

### Število in vrsta zaposlenih

Število in vrsto redno zaposlenih na FF navajamo po podatkih z dne 14. 12. 2009. Podatki ne zajemajo števila izvoljenih v znanstvene nazive, ampak število razporejenih na delovnih mestih.

Preglednica 12: Število in vrsta zaposlenih na FF

Vrsta zaposlenih	št.
Redni profesorji	22
Izredni profesorji	21
Docenti	32
Višji predavatelji	-
Predavatelji	-
Učitelji	2
Lektorji	11
Strokovni sodelavci	1
Asistenti	14
Mladi raziskovalci	8
Raziskovalci	-
Nepedagoški	39

## 1.2 Kratka utemeljitev vloge

Učiteljev kontinuiran profesionalni razvoj je časovno in vsebinsko zgrajen iz večjega števila zaporednih etap, ki so med seboj tesno povezane: univerzitetno izobraževanje, uvajanje v pedagoško delo (pripravnništvo), nadaljnje formalno izobraževanje učiteljev (doktorski študij), strokovno spopolnjevanje (vseživljenjsko učenje). Univerzitetno izobraževanje bodočih učiteljev geografije in potreba po dvigu njegove kvalitete z drugostopenjskim dvopredmetnim študijskim programom Geografija temelji na jasno definiranih ciljih in področjih skupin kompetenc, ki naj bi jih študenti dosegli ob zaključku študija. Predlagani dvopredmetni pedagoški študijski program druge stopnje Geografija poudarja ključne skupine kompetenc, ki se nanašajo na interdisciplinarno povezovanje znanstvenih področij geografije, didaktike, psihologije, pedagogike in didaktike geografije. Da bi lahko deloval profesionalno, potrebuje učitelj obsežno in raziskovalno-reflektivno podprto znanje s področja geografije in njenega poučevanja, kot tudi repertoar preverjenih oblik in načinov praktične uporabe znanj. Med bistvene značilnosti (kvalitete) profesionalnega učitelja sodijo strokovna avtonomija, kompetence in zmožnost delovati kot kritičen intelektualec.

Mesto geografije v programu (kurikulumu) osnovnih in srednjih šol je utemeljeno s tem, da ta predmet pomaga mlademu človeku pridobiti znanje, sposobnosti in spretnosti, s katerimi se lahko orientira in razume ožje in širše življenjsko okolje, in da ga vzgaja v pravilnem vrednotenju in spoštovanju okolja. Geografsko znanje je sestavni del temeljne izobrazbe, ker vsebuje vedenja o domovini in svetu ter o varovanju okolja in smotrnem gospodarjenju z njim. Zato je to znanje nujno potrebno vsakemu mlademu človeku pred vstopom v delo ali v nadaljnje izobraževanje na katerikoli stopnji.

Geografija je ena od konstitutivnih členov univerze. V spoznavanju duhovnega ima življenjski prostor vsaj takšno težo, kot jo ima čas. V spoznavanju narodove identitete so oblike preoblikovanja pokrajine in procesi, ki se v njej odvijajo, enako pomembni, kot je pokrajina sama. Prav slednje je poslanstvo geografske vede – spoznavati pokrajino z namenom ugotoviti prostorsko dimenzijo človekovega (narodovega) bivanja in s spoznanji prispevati h kulturnem, socialnem in gospodarskem razvoju določenega območja.

Predlagani dvopredmetni pedagoški študijski program druge stopnje Geografija je nov podiplomski študijski program, ki bo skupaj z dvopredmetnim študijskim programom prve stopnje Geografija tvoril program za izobraževanje učiteljev, skladno z Merili za akreditacijo študijskih programov za izobraževanje učiteljev.

Pri prenovi programa smo izhajali iz smernic Bolonjske deklaracije. Izhajali smo tudi iz primerjalnih analiz in vrednotenja ustreznih študijskih programov na tujih univerzah. Tako predlagani študijski program omogoča ustrezno vsebinsko strukturo med semestralnimi sklopi predavanj, ustrezno razmerje med temeljnimi in izbirnimi predmeti ter vrednotenje študentskega dela s kreditnimi točkami. Upoštevali smo tudi priporočila delovne skupine za prenavo pedagoških programov pri Ministrstvu za šolstvo in šport RS, po katerih naj obsega »profesionalni del« programov pedagoške smeri vsaj 60 kreditnih točk ali ekvivalent enega leta študija, pri čemer naj bi učna praksa obsegala vsaj četrtino. .

Študijski program je zasnovan iz študijskih predmetov s področja geografije, ki so usmerjeni v spoznavanje različnih prostorskih enot - od lokalnega nivoja, regionalnega, kontinentalnega do globalnega ter iz študijskih predmetov pedagoškega, didaktičnega in psihološkega področja, znotraj katerih bodo študenti pridobivali teoretična in praktična znanja s področja izobraževanja in poklica učitelja geografije.

## **2 Sklep senata univerze oz. samostojnega visokošolskega zavoda k predlaganemu študijskemu programu**

Sprejet na Senatu Filozofske fakultete Univerze v Mariboru dne	17. 12. 2009
Sprejet na Senatu Univerze v Mariboru dne	22. 12. 2009

Sklepa sta v Prilogi 1.

### 3 Interno pridobljena neodvisna ekspertna mnenja o študijskem programu

Ekspertno mnenje sta pripravila (ime in priimek, zavod, država):	1 doc. dr. Tatjana Resnik Planinc, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani  2 doc. dr. Maja Umek, Pedagoška fakulteta, Univerza v Ljubljani
--	--

Ekspertni mnenji sta v Prilogi 2.

#### Opis glavnih ugotovitev:

Obe ekspertki podajata pozitivno mnenje k Dvopredmetnemu pedagoškemu študijskem programu druge stopnje Geografija.

Kot ugotavlja ekspertka doc. dr. Tatjana Resnik Planinc, je v vlogi »poudarjen pomen profesionalnosti učitelja geografije, ki je mogoča le, če ima učitelj obsežno in raziskovalno-reflektivno podprto znanje s področja geografije in njenega poučevanja, kot tudi repertoar preverjenih oblik in načinov praktične uporabe znanj. Ugotavlja, da je pri doseganju navedenega predlagatelj programa izhajal iz smernic Bolonjske deklaracije in iz primerjalnih analiz in vrednotenja ustreznih študijskih programov na tujih univerzah.« Ekspertka ugotavlja, da so v vlogi ustrezno podani splošni podatki ter da program omogoča doseganje splošnih in predmetnospecifičnih kompetenc, kjer so ustrezno zastopane geografske, pedagoške, didaktične in psihološke kompetence. Ugotavlja, da je v okviru predlaganega študijskega programa zagotovljeno intenzivno mednarodno sodelovanje.

Ekspertka ugotavlja, da je predmetnik sestavljen uravnoteženo, merila za vpis, izbiro ter priznavanje znanj in spretnosti so podana ustrezno, načini ocenjevanja pa spodbujajo k večji kvaliteti študija. Ekspertka pri opisni oceni trdi, da je predlagani program ovrednoten s 120 ECTS, saj je imela v mislih tudi drugo polovico dvopredmetnega programa, na katero pa se predlagani program ne neposredno nanaša. Velja torej, da je predlagani program ovrednoten s 60 ECTS. Pogoji za napredovanje po programu, dokončanje programa, način študija ter vsi ostali podatki so ustrezno opredeljeni. Ekspertka v svoji oceni pomotoma trdi, da je izbirnost 15%, kar ne drži. Študentje si po lastnih interesih izberejo 10% znotraj predlaganega študijskega programa.

Dodati je potrebno, da je ekspertka dr. Tatjana Resnik Planinc na strani 3 svojega pisnega ekspertnega mnenja uporabila termin modul (geografski ter pedagoško-didaktično-psihološki), kar je posledica (interne) terminologije v vlogi za akreditacijo aktualnega študijskega programa, kot je obstajala v času pregledovanja vloge. Ta terminologija je bila kasneje korigirana. Zgradba programa namreč ni modularna. Podobno terminologijo (modularna zgradba) je iz enakih razlogov uporabila ekspertka doc. dr. Maja Umek na strani 4 svojega ekspertnega mnenja. Na strani 7 ekspertka dr. Tatjana Resnik Planinc navaja strokovni naslov »magister profesor oz. magistrica profesorica geografije in...«, pri čemer je imela ponovno v mislih oba predmeta/programa dvopredmetnega študija. Ustrezni naziv predlaganega programa se glasi: »magister profesor oz. magistrica profesorica geografije«. V rubriki zaposlitvene potrebe na str. 8 je ekspertka napačno označila postavko »relevantna združenja delodajalcev« – označena bi morala biti postavka »DA«.

Ekspertka doc. dr. Maja Umek je v svoji oceni pomotoma zapisala, da predlagani program nadomešča stari univerzitetni pedagoški študijski program geografije, kar ne drži. Predlagani dvopredmetni pedagoški študijski program druge stopnje Geografija je nov podiplomski študijski program, ki bo skupaj z dvopredmetnim študijskim programom prve stopnje Geografija tvoril program za izobraževanje učiteljev, skladno z Merili za akreditacijo študijskih programov za izobraževanje učiteljev.

Poleg večine pozitivno ovrednotenih delov vloge ekspertka dr. Maja Umek opozarja na, po njenem mnenju, identična učna načrta za Pedagoški praktikum Geografija 1 in 2. Učna načrta sta organizacijsko podobna, vsebinsko pa se nadgrajujeta, saj gre pri Pedagoškem praktikumu Geografija 1 za praktikum na nivoju osnovne šole, pri Pedagoškem praktikumu Geografija 2 pa za praktikum na nivoju srednje šole. Specifika dela na obeh izobraževalnih nivojih je različna. Ekspertka opozarja na, po njenem mnenju, preveliko število ciljev Interdisciplinarne opazovalne prakse. Število ciljev je večje, ker se bo opazovalna praksa izvajala, povezujoč štiri predmete, pri čemer je posamezni nosilec specifiko opazovanja izrazil v posebni skupini ciljev.

Ekspertka dr. Maja Umek izraža dvom o zahtevnosti dela na osnovi razmerja med diplomskim delom v prejšnjem študijskem programu in predlaganim magistrskim delom. Prav tako izraža dvom glede razdrobljenosti učnih enot znotraj študijskega programa in opozarja na težavo pri opravljanju študijskih obveznosti. V zvezi z navedenim je potrebno ponovno navesti, da predlagani program ne nadomešča starega univerzitetnega pedagoškega študijskega programa geografije, zaradi česar ni smiselna primerjava diplomskega dela v prejšnjem študijskem programu in predlaganega magistrskega dela. Prav tako je potrebno dodati, da smo pri oblikovanju predmetnika predlaganega študijskega programa upoštevali priporočeno strukturo študija, ki jo je podal Senat FF UM na podlagi rezultatov raziskovalnega projekta »Pedagoški modul, podporne aktivnosti za implementacijo bolonjske prenovе ESS VS 06-09«, ki so ga izvajali najvidnejši raziskovalci s področja izobraževanja učiteljev v Sloveniji z vseh treh Univerz, med njimi so bili tudi raziskovalci s Filozofske fakultete Univerze v Mariboru, v sodelovanju z Ministrstvom za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo leta 2007 (nosilka projekta je bila red. prof. dr. Ana Vovk Korže, FF UM). Osnovna razmerja v strukturi drugostopenjskega pedagoškega študija so tako posledica ugotovitev raziskovalnega projekta in enotna za vse pedagoške študijske programe druge stopnje na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru.

Ekspertka doc. dr. Maja Umek opozarja na povečanje sprotnega načina študija. V povezavi s tem opozarja na to, da je pri načinih ocenjevanja večji delež namenjen opravljanju izpitov kot pa preverjanju iz drugih oblik študija – opravljanje seminarja, vaj ipd. Večje deleže ocenjevanja smo v nekaterih primerih namenili izpitom ob zaključku posameznih predmetov, ker gre za predmete, ki trajajo en semester, kar je v smislu podpore sprotnosti študija, primerno kratko obdobje. Znotraj izpitne strukture so upoštewane različne oblike ocenjevanja sprotnega dela, ki prinesejo na koncu ustrezen delež k zaključni oceni izpita, prav tako bomo upoštevali raznovrstnost pričakovanih ciljev študija in raznovrstnost kompetenčne strukture, zaradi česar bodo znotraj izpitov preverjene in ocenjene vse dimenzije študija posameznega predmeta. Sprotno ocenjevanje je zajeto zlasti v okviru zapisa »seminarske vaje«: npr. učni načrti Didaktika geografije 1, Didaktika geografije 2 in Didaktika geografije 3 imajo 50% ocene iz sprotnega dela (seminarske vaje) in 50% izpita. Pri predmetu IKT pri pouku geografije je npr. kar 60% ocene namenjene sprotnemu delu na seminarjih vajah, Pedagoški praktikum – Geografija 1 in Pedagoški praktikum Geografija 2 pa imata 50% ocene namenjene učnemu nastopu, 50% pa portfelju (kar pomeni sprotno izdelovanje, dopolnjevanje in nadgrajevanje dnevnika pedagoške prakse).

V rubriki Dokončanje študija je ekspertka zapisala, da študent dokonča program, ko opravi 120 ECTS, pri čemer je imela v mislih oba študijska programa dvopredmetnega študija. Velja, da je predlagani program ovrednoten s 60 ECTS. Ekspertka predlaga natančnejši opis

svetovanja in usmerjanja študentov med študijem, kar smo kasneje korigirali. Prav tako je ekspertka izrazila potrebo po večji oblikovni urejenosti priloge 12 – učni načrti, kar smo naknadno tehnično korigirali.

## 4 Študijski program s sestavinami iz 7. člena Meril za akreditacijo

### 4.1 Splošni podatki o programu

<b>Naslov / ime študijskega programa:</b>	<b>GEOGRAFIJA</b>			
<input checked="" type="checkbox"/> Študijski program je popolnoma nov in ne nadomešča nobenega programa. <input type="checkbox"/> Študijski program je nov in nadomešča »nebolonjski« univerzitetni dvopredmetni pedagoški študijski program »Geografija in ...«.				
<b>Stopnja in vrsta študijskega programa (označite):</b>	<input type="checkbox"/> dodiplomski - univerzitetni <input type="checkbox"/> dodiplomski - visokošolski strokovni <input type="checkbox"/> program za izpopolnjevanje <input type="checkbox"/> interdisciplinarni	<input checked="" type="checkbox"/> podiplomski - magistrski <input type="checkbox"/> podiplomski - doktorski <input type="checkbox"/> dvojni		
<b>Program traja (označite):</b>	<input type="checkbox"/> 1 leto	<input checked="" type="checkbox"/> 2 leti	<input type="checkbox"/> 3 leta	<input type="checkbox"/> 4 leta
<b>Smeri študijskega programa:</b>	Program nima smeri.			
<b>Moduli študijskega programa:</b>	Program nima modulov.			
<b>Opredelitev študijskega področja po Iscedovi klasifikaciji (označite področje):</b>				
<input checked="" type="checkbox"/> (14) izobraževanje učiteljev in pedagoške vede <input type="checkbox"/> (21) umetnost <input type="checkbox"/> (22) humanistične vede <input type="checkbox"/> (31) družbene vede <input type="checkbox"/> (32) novinarstvo in informiranje <input type="checkbox"/> (34) poslovne in upravne vede <input type="checkbox"/> (38) pravo <input type="checkbox"/> (42) vede o živi naravi <input type="checkbox"/> (44) vede o neživi naravi <input type="checkbox"/> (46) matematika in statistika <input type="checkbox"/> (48) računalništvo				
<input type="checkbox"/> (52) tehniške vede <input type="checkbox"/> (54) proizvodne tehnologije <input type="checkbox"/> (58) arhitektura in gradbeništvo <input type="checkbox"/> (62) kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo <input type="checkbox"/> (64) veterinarstvo <input type="checkbox"/> (72) zdravstvo <input type="checkbox"/> (76) socialno delo <input type="checkbox"/> (81) osebne storitve <input type="checkbox"/> (84) transportne storitve <input type="checkbox"/> (85) varstvo okolja <input type="checkbox"/> (86) varnost				
<b>Utemeljitev:</b>				
<b>Razvrstitev študijskega programa po Klasifikacijskem sistemu izobraževanja in usposabljanja – KLASIUS (Ur. l. RS, št. 46/2006)</b>				
<b>Razvrstitev študijskega programa po KLASIUS–SRV (Program razvrstite po drugi in četrti klasifikacijski ravni oziroma vpišite 2-mestno in 5-mestno kodo.)</b>				
ožja skupina vrst – raven: .....				
				17 <input type="checkbox"/>
podrobna skupina vrst – vrsta: .....				
				17003 <input type="checkbox"/>
<b>Razvrstitev študijskega programa po KLASIUS–P (Program razvrstite v eno področje, in sicer tisto, ki prevladuje v njem. Razvrstite ga po vseh štirih klasifikacijskih ravneh oziroma vpišite 1-, 2-, 3-, in 4-mestno kodo.)</b>				
široko področje: .....				1 <input type="checkbox"/>

ožje področje.....14   
 podrobno področje.....145   
 nacionalnospecifično področje..... 1452

**Utemeljitev:****Razvrstitev študijskih smeri po KLASIUS–P** (Razvrstite jih po četrti klasifikacijski ravni oziroma vpišite le 4-mestno kodo.)

študijska smer:.....  
 nacionalnospecifično področje .....   
 študijska smer:.....  
 nacionalnospecifično področje .....   
 študijska smer:.....  
 nacionalnospecifično področje .....

**Utemeljitev:****Razvrstitev študijskih področij po KLASIUS–P** (Razvrstite jih po četrti klasifikacijski ravni oziroma vpišite le 4-mestno kodo.)

modul:  
 nacionalnospecifično področje .....   
 modul:  
 nacionalnospecifično področje .....   
 modul:  
 nacionalnospecifično področje .....   
 modul:  
 nacionalnospecifično področje .....   
 modul:  
 nacionalnospecifično področje .....   
 modul:  
 nacionalnospecifično področje .....   
 modul:  
 nacionalnospecifično področje .....   
 modul:  
 nacionalnospecifično področje .....

**Utemeljitev:****Opredelitev znanstveno-raziskovalne discipline po Frascatijevi klasifikaciji** (označite discipline):

- |  |   |
|--|---|
| <input type="checkbox"/> naravoslovno-matematične vede | <input checked="" type="checkbox"/> družboslovne vede |
| <input type="checkbox"/> tehniške vede                 | <input type="checkbox"/> humanistične vede            |
| <input type="checkbox"/> medicinske vede               | <input type="checkbox"/> druge vede                   |
| <input type="checkbox"/> biotehniške vede              |   |

**Utemeljitev:** Geografija je znanstvenoraziskovalna disciplina, ki po svoji znanstvenoraziskovalni metodi dela in vsebini proučevanja geografskih procesov in dejavnikov spada tudi med naravoslovno-matematične vede.





## **4.2 Opredelitev temeljnih ciljev programa oz. splošnih in predmetno-specifičnih kompetenc**

### **4.2.a Temeljni cilji programa**

Predlagani študijski program je namenjen za pridobitev podiplomske izobrazbe v skladu s 33. členom ZVIS (Ur. l. RS, št. 119/2006).

Temeljni cilji študijskega programa so:

- izobraževanje kadrov, ki bodo ob zaključku študijskega programa pridobili znanja, spretnosti in sposobnosti, ki po mednarodnih standardih veljajo za temeljna iz področja izobraževanja učiteljev geografije, s čimer bodo usposobljeni za poučevanje geografije na osnovnošolskem in srednješolskem nivoju,
- izobraževanje kadrov, ki bodo usposobljeni za prepoznavanje in analizo aktualnih procesov in razmer na področju izobraževanja in za prenos teh spoznanj v dokumente in dejanja, ki so pomembna za razvoj izobraževanja v občem smislu kot v smislu pouka geografije,
- izobraževanje kadrov, ki bodo sposobni kritično vrednotiti naravnogeografske, socialne, gospodarske in ekološke razmere v pokrajini oz. v geografskem prostoru, z namenom izobraževanja za trajnostni razvoj.

### **4.2.b Splošne kompetence, ki se pridobijo s programom**

Študenti s programom pridobijo naslednje splošne kompetence:

- usposobljenost za prenašanje teoretičnih spoznanj v prakso, evalvacijo lastne prakse in snovanje novih teoretskodidaktičnih konceptov,
- sposobnost iskanja in ustvarjanja novih virov znanja,
- sposobnost izdelave učnih gradiv in preprostih učnih ponazoril,
- sposobnost uporabe in razvijanja znanstvenih metod,
- zmožnost sporazumevanja v stroki in med strokami v domačem in mednarodnem prostoru;
- strokovna kritičnost, odgovornost, in iniciativnost,
- usposobljenost za vodenje izobraževalnih projektov in strokovnih organizacij;
- sposobnost vzpostavljanja timskega dela,
- sposobnost načrtovanja in vzdrževanja vseživljenjskega izobraževanja,
- sposobnost etične refleksije ter vzpostavljanja standardov profesionalne etike,
- zmožnost razvoja spretnosti različnih vrst osebne in medosebne komunikacije (pisne, verbalne, grafične...),
- sposobnost za sodelovanje pri posodabljanju in razvijanju šolskih kurikulumov ter vključevanje v razvojno raziskovalne dejavnosti, ki se organizirajo na šolski, lokalni, državni mednarodni ravni,
- sposobnost razumevanja športa in gibanja kot osnove zdravega načina življenja,
- sposobnost uporabe psiholoških tehnik opazovanja v šolski praksi.

#### **4.2.c Predmetnospecifične kompetence, ki se pridobijo s programom**

Študenti s programom pridobijo naslednje predmetno specifične kompetence:

- sposobnost koherentnega obvladanja geografskega znanja, sposobnost povezovanja znanja različnih področij in aplikacije le-tega v vzgojno izobraževalni proces,
- razumevanje družbeno-aplikativne vrednosti geografije,
- obvladanje geografskih raziskovalnih metod in prostorskih procesov, potrebnih za suvereno poučevanje geografije,
- sposobnost kompleksne analize pokrajnotvornih dejavnikov in njihovih medsebojnih zvez,
- poznavanje strukture različnih tipov pokrajin ter aplikacija osvojenih znanj v izobraževalno prakso,
- sposobnost analize naravno in družbeno geografskih pojavov in procesov, ki je osnova za razumevanje načel trajnostnega razvoja na nivoju regije, države in planeta ter odgovornega ravnanja s prostorom,
- pedagoško-metodične kompetence s področja poučevanja geografije na osnovno in srednješolskem nivoju,
- sposobnost za načrtovanje, izvajanje in evalviranje posameznih elementov pouka geografije,
- sposobnost oblikovanja učnega okolja, v katerem poteka poučevanje in učenje geografije,
- sposobnost prilagajanja učnega načrta za pouk geografije specifičnemu izobraževalnemu kontekstu in učnim potrebam ter zmožnostim učencev,
- usposobljenost za opravljanje učno svetovalnega dela pri pouku geografije,
- sposobnost vrednotenja učnih gradiv in pripomočkov za pouk geografije,
- sposobnost predvidevanja novih izobraževalnih potreb pri pouku geografije in uvajanja novih rešitev za zadovoljevanje teh potreb,
- sposobnost praktičnega načrtovanja, izvajanja in vrednotenja pouka geografije na učnih hospitacijah in nastopih ter na pedagoški praksi.

### 4.3 Podatki o mednarodni primerljivosti programa

Preglednica 13: Tuji sorodni študijski programi

Tuji sorodni študijski program (ime programa, zavod, država):	<p>1. dvopredmetni magistrski pedagoški študijski program geografije Ruhr-Universität Bochum, Geographisches Institut, Nemčija</p> <p>2. dvopredmetni pedagoški študij geografije in ekonomskih ved Paris Lodron Universität Salzburg, Naturwissenschaftliche fakultät, Avstrija</p> <p>3. enovit dvopredmetni pedagoški študij geografije in zgodovine Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Geografski odsjek, Hrvaška</p>
---	---

Pri iskanju primerljivih tujih študijskih programov smo izhajali iz predpostavk:

- izbor ugledne tuje univerze,
- aktualnost učnih ciljev in vsebin,
- pedagoška usmeritev študijskega programa,
- dvopredmetnost študijskega programa,
- konceptualna primerljivost.

Primerljivost koncepta, formalno in vsebinsko strukturiranost programa smo želeli zagotoviti z mednarodno izbranimi študijskimi programi. Izbrali smo tri visokošolske institucije:

- Ruhr-Universität Bochum, Geographisches Institut, Nemčija
- Paris Lodron Universität Salzburg, Naturwissenschaftliche fakultät, Avstrija
- Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Hrvaška

V Zvezni republiki Nemčiji je 94 različnih geografskih oddelkov, ki ponujajo več konceptualno in vsebinsko različnih pedagoških študijskih programov. Po ključnih kriterijih je našemu predlaganemu programu najbolj primerljiv dvopredmetni magistrski pedagoški študijski program geografije na univerzi v Bochumu. Univerza v Bochumu je na seznamu dvestotih najuspešnejših evropskih univerz ter je šesta največja univerza v Nemčiji.

V Avstriji je šest geografskih oddelkov. Geografski oddelek Univerze v Salzburgu je na četrtem mestu po številu študentov in na drugem mestu po številu rednih profesorjev oz. celotnega zaposlenega osebja med geografskimi oddelki v Avstriji.

Na Hrvaškem sta pomembna samostojna visokošolska oddelka za geografijo v Zagrebu in v Zadru. Oddelek za geografijo Sveučilišta v Zagrebu ima najdaljšo in najbogatejšo tradicijo v državi in je najstarejši geografski oddelek v JV Evropi. Vsebinska struktura dvopredmetnega študija je zelo sorodna naši.

## Preglednica 14: Spletni naslovi primerjanih študijskih programov

Univerza, fakulteta, oddelek	Spletni naslovi (ogledani in delujoči: 14.12.2009)
<b>Ruhr-Universität Bochum,</b> Geographisches Institut, Nemčija	<a href="http://www.ruhr-uni-bochum.de">http://www.ruhr-uni-bochum.de</a> (univerza)  <a href="http://www.ruhr-uni-bochum.de/geo-fak/">http://www.ruhr-uni-bochum.de/geo-fak/</a> (fakulteta)  <a href="http://www.geographie.ruhr-uni-bochum.de/institut/sites/forschung/index.html">http://www.geographie.ruhr-uni-bochum.de/institut/sites/forschung/index.html</a> (geografski inštitut)  <a href="http://www.geographie.ruhr-uni-bochum.de/ag/didaktik/index.htm">http://www.geographie.ruhr-uni-bochum.de/ag/didaktik/index.htm</a> (domača stran za didaktiko geografije)  <a href="http://www.geographie.ruhr-uni-bochum.de/ag/didaktik/fb.pdf">http://www.geographie.ruhr-uni-bochum.de/ag/didaktik/fb.pdf</a> (izpitni red magistrskega študija) - priloga 3  <a href="http://www.geographie.ruhr-uni-bochum.de/ag/didaktik/studienordnung.pdf">http://www.geographie.ruhr-uni-bochum.de/ag/didaktik/studienordnung.pdf</a> (študijski načrt pedagoškega študija) - priloga 3
<b>Paris Lodron Universität Salzburg,</b> Naturwissenschaftliche fakultät, Avstrija	<a href="http://www.uni-salzburg.at">http://www.uni-salzburg.at</a> (univerza)  <a href="http://www.uni-salzburg.at/portal/page?_pageid=199,534252&amp;_dad=portal&amp;_schema=PORTAL">http://www.uni-salzburg.at/portal/page?_pageid=199,534252&amp;_dad=portal&amp;_schema=PORTAL</a> (fakulteta)  <a href="http://www.uni-salzburg.at/portal/page?_pageid=139,94438&amp;_dad=portal&amp;_schema=PORTAL">http://www.uni-salzburg.at/portal/page?_pageid=139,94438&amp;_dad=portal&amp;_schema=PORTAL</a> (oddelek za geografijo)  <a href="http://www.sbg.ac.at/dir/mbl/2009/mb090630-lehramt-nw.pdf">http://www.sbg.ac.at/dir/mbl/2009/mb090630-lehramt-nw.pdf</a> (kurikulum za pedagoški študij)  <a href="http://www.db.sbg.ac.at/lvz/Studienplan/2002/nw-la2002.pdf">http://www.db.sbg.ac.at/lvz/Studienplan/2002/nw-la2002.pdf</a> (študijski načrt pedagoškega študija) - priloga 3
<b>Sveučilište u Zagrebu,</b> Prirodoslovno-matematički fakultet, Geografski odsjek, Hrvaška	<a href="http://www.unizg.hr">http://www.unizg.hr</a> (univerza)  <a href="http://www.pmf.hr/">http://www.pmf.hr/</a> (fakulteta)  <a href="http://www.geog.pmf.hr/">http://www.geog.pmf.hr/</a> (oddelek za geografijo)  <a href="http://www.geog.pmf.hr/index.php?option=com_content&amp;task=view&amp;id=19&amp;Itemid=37">http://www.geog.pmf.hr/index.php?option=com_content&amp;task=view&amp;id=19&amp;Itemid=37</a> (organizacija študija)  <a href="http://www.geog.pmf.hr/bologna/obj_st_geogr_pov.htm">http://www.geog.pmf.hr/bologna/obj_st_geogr_pov.htm</a> (študijski program pedagoškega študija) - priloga 3  <a href="http://www.geog.pmf.hr/bologna/org_studija_stud_prog.htm#Metodicka_praksa_">http://www.geog.pmf.hr/bologna/org_studija_stud_prog.htm#Metodicka_praksa_</a> (pedagoška praksa) - priloga 3

Izpisi mednarodno primerljivih študijskih programov so v Prilogi 3.

### **4.3.a Primerljivost koncepta, formalne in vsebinske strukturiranosti**

Pri oblikovanju dvopredmetnega pedagoškega študijskega programa druge stopnje - Geografija smo izhajali iz mednarodne primerljivosti pedagoškega študija geografije. Po pregledu vrste mednarodnih pedagoških študijskih programov lahko ugotovimo, da je vsebina študija geografije v izobraževanju vsebinsko primerljiva na izbranih univerzah in v večjem delu Evrope.

Pri študiju geografije študentje spoznavajo kompleksno povezanost fizične in družbene geografske vede, metode dela in temeljne geografske poddiscipline. Programi temeljijo na aktivni povezavi družbe in prostora, naravnih in družbenih procesov ter pojavov, na razumevanju spreminjanja prostorskih struktur, tako na lokalni kot globalni ravni. Regionalna geografija je usmerjena sprva v prepoznavanje splošnih aspektov posameznih regij sveta in matične države, kasneje pa skuša s prepoznavanjem specifik in danosti oz. prednosti posameznih regij razviti specializirane module, ki omogočajo razvoj aplikativnih znanj za zadovoljevanje aktualnih družbenih potreb. Značilno za geografski študij je terensko delo, individualno in timsko raziskovalno delo, ki temelji na področjih raziskovalne ustvarjalnosti in prepoznavnosti posameznih oddelkov in je implementirano v učne enote.

V vsem širokem spektru pregledanih pedagoških študijskih programov se študiju matične geografske vede priključijo predmeti pedagoške, psihološke in didaktične narave ter učna praksa v osnovnih in srednjih šolah oz. na primerljivih izobraževalnih nivojih, kot je to tudi na primeru našega programa. Navedene pedagoške, psihološke, didaktične vsebine ter prisotnost pedagoške prakse so primerljive v veliki večini pregledanih pedagoških študijskih programov geografije.

Večje so strukturne, konceptualne razlike na formalni ravni. Iz mednarodnega pregleda študijskih programov je jasno razvidno, da se je visokošolski študij do uvedbe bolonjske reforme visokega šolstva razvijal v nacionalnih okvirjih. Tudi še danes, po uvedbi bolonjske strukture študija opazujemo razlike. V nemškem prostoru ostaja študij še vedno dokaj tradicionalno strukturiran, drugod spet se sistem ECTS različno uporablja. Večina držav, med katerimi je tudi Slovenija, skuša nacionalni sistem prilagoditi evropski strukturi študija tako, da bi se zagotovila mobilnost študentov in visokošolskih učiteljev oz. dosegle kompetence znanja in ustrezni naslovi, ki bi omogočile zaposlovanje na skupnem evropskem trgu dela in nadaljevanje študija na drugi stopnji.

Razlike v konceptih oz. strukturi pedagoškega študija geografije se kažejo v vertikalni umeščenosti t.i. izobraževalnih vsebin (pedagoške, psihološke, didaktične vsebine, učna praksa) v študijske predmetnike. V nekaterih primerih so navedene pedagoške, psihološke in didaktične vsebine ter učna praksa vključene že od začetka študija geografije (od prve stopnje), drugod se slednje vsebine priključijo na drugi stopnji študija. Posamezne stopnje pedagoškega študija geografije so različno dolge ((3+): Bochum, Maribor, 4+1: Zagreb, 4+5 semestrov: Salzburg, 2+3...), zato na tem področju ni mogoče govoriti o popolni poenotenosti glede temeljnih konceptualnih okvirov. Pedagoško usposobljenost je v redkih primerih mogoče doseči tudi le s pedagoško specializacijo ob zaključku študija.

Preglednica 15: Trajanje in kreditna ovrednotenost za primerjane programe

	<b>Univerza v Mariboru,</b> Filozofska Fakulteta	<b>Ruhr-Universität Bochum,</b> Geographisches Institut	<b>Paris Lodron Universität Salzburg,</b> Naturwissenschaftliche fakultät	<b>Sveučilište u Zagreb,</b> Prirodoslovno- matematički fakultet
Trajanje študija	4 semestre	4 semestre	4+5 semestrov	10 semestrov
Skupaj ECTS za celoten dvopredmetni študij (oba študijska predmeta)	120 ECTS	92 ECTS	96 ECTS	120 ECTS

Konceptualne razlike se kažejo tudi v končnem izpitu oz. zaključnem študijskem delu (magistrsko delo, diplomsko delo...) ter nazivih, ki jih študentje pridobijo po končanem pedagoškem študiju geografije (mag., prof.). Navedene, najbolj izstopajoče konceptualne razlike, so opazne tako pri pedagoških geografskih študijskih programih znotraj posamezne države (npr. Nemčija, Avstrija...) ter pri primerjavi različnih držav.

Pedagoške oblike študija geografije so najpogosteje dvopredmetne, čeprav obstajajo tudi (redkejši) programi enopredmetne pedagoške geografije.

Preglednica 16: Primerljivost predmetnikov.

<b>Univerza v Mariboru,</b> Filozofska Fakulteta		<b>Ruhr-Universität Bochum,</b> Geographisches Institut		<b>Paris Lodron Universität Salzburg,</b> Naturwissenschaftliche fakultät		<b>Sveučilište u Zagrebu,</b> Prirodoslovno-matematički fakultet	
Predmet	EC TS	Predmet	EC TS	Predmet	EC TS	Predmet	EC TS
Pedagogika	3			Padagogik	7	Pedagogija	4
Didaktika	5	Fachdidaktik 1,2	15	Fachdidaktik	4	Didaktika	4
Psihologija razvoja in učenja, Delo z otroki s posebnimi potrebami	8			Entwicklungspsychol ogie, Padagogische Psychologie	2	Psihologija	8
Didaktika geografije 1, 2, 3	11	Fachdidaktik 1,2	15	Didaktik des GW- Unterrichts	8	Metodika nastave geografije 1,2	10
Opazovalna praksa ter Pedagoški praktikum iz geografije 1, 2	9	Schulpraktikum	3	Padagogische und Schulpraktische Ausbildung	12	Metodička praksa iz geografije	11
Regionalna geografija Afrike, Azije, Angloamerike in Avstralije, Latinske Amerike	13	Regionale Geographie, Stadt- und Regionalentwicklung	10	Grosraume der Erde, Regionalanalyse, Raumlichkeit sozialer und kultureller Systeme, Raumlichkeit wirtschaftlicher Systeme	16	Našim istoimenski regionalnogeografski predmeti so izbirni (izborni regionalni predmet-3×), razen Geografije Evrope (obvezni)	9, 3

Terensko delo pri pouku geografije	5	Exkursion	4	Geographische Exkursionen	2	Terenska nastava iz geografije IV	3
Globalizacija	3	Umweltprobleme und Umweltkonflikte	6	Grosraume der Erde	4	Geografske osnove globalizacije	3
Podnebne spremembe, Trajnostni razvoj zavarovanih območij	6	Umweltprobleme und Umweltkonflikte	6	Geo- und Okosysteme	8		
IKT pri pouku geografije	3	Digitale Medien und Methoden	4	Digitale Information und Kommunikation in Raum, Gessellschaft und Wirtschaft	2	Primjena računala u nastavi geografije	3
Magistrsko delo	8	Masterarbeit	15	Diplomarbeit	20	Diplomsko delo (diplomski seminar)	15

#### Komentar:

Pri primerjavi predmetnikov, kjer so zajeti obvezni in nekateri izbirni predmeti, lahko opazimo visoko vsebinsko primerljivost tako na področju splošnih pedagoških, didaktičnih in psiholoških študijskih vsebin kot na področju vsebin matične vede geografije, vključno s terenskim delom in uporabo izobraževalno-komunikacijske tehnologije. Določeno stopnjo razlik lahko opazimo v imenih in strukturi posameznih študijskih predmetov matične vede – gre zlasti za razlike v temeljnem metodološkem pristopu, kjer gre bodisi za regionalnogeografski, bodisi za tematski (sistemski) pristop. Pristop je odvisen predvsem od specifičnih razvojnih značilnosti izobraževalnih sistemov, tako je regionalnogeografski pristop pogostejši v vzhodnoevropskih in deloma srednjeevropskih državah, tematski pa v srednje in zahodnoevropskih državah, čeprav regionalnogeografski aspekti tudi tukaj niso izpuščeni. Posebni vsebinski in metodični poudarki so v primerjanih predmetnikih dani terenskemu delu oz. ekskurzijam ter informacijsko-komunikacijski tehnologiji v geografiji. V vseh primerjanih predmetnikih je zajet pedagoški praktikum v obsegu od 11 do 16 ECTS za obe študijski področji skupaj, kar je prav tako ustrezno primerljiv obseg. Priprava zaključnih diplomskih oz. magistrskih del obsega od 8 do 30 ECTS, pri čemer gre v nekaterih primerih tudi za interdisciplinarne pristope (določena oblika povezave obeh študijskih področij).

Preglednica 17: Razmerje med izobraževalnimi in matičnimi študijskimi vsebinami v dvopredmetnih pedagoških programih

Univerza v Mariboru, Filozofska Fakulteta		Ruhr-Universität Bochum, Geographisches Institut		Paris Lodron Universität Salzburg, Naturwissenschaftliche fakultät		Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet	
Vsebine	EC TS	Vsebine	EC TS	Vsebine	EC TS	Vsebine	EC TS
Pedagoške, splošnodidaktične, predmetnodid. in psihološke vsebine; šolska praksa	21; 9	Pedagoške, splošnodidakt., predmetnodid. in psihološke vsebine; šolska praksa	15; 3	Pedagoške, splošnodidakt., predmetnodid. in psihološke vsebine; šolska praksa	14; 12	Pedagoške, splošnodidakt., predmetnodid. in psihološke vsebine; šolska praksa	21;11
Geografske vsebine	22	Geografske vsebine	16	Geografske vsebine	28	Geografske vsebine	28



**Komentar:**

Največji obseg pedagoških, didaktičnih in psiholoških vsebin dvopredmetnih pedagoških programov, vključno s predmetnimi didaktikami, je na Univerzi v Zagrebu, ki ji sledi Univerza v Mariboru, nato pa izbrana avstrijska in nazadnje nemška univerza. Matično-geografske vsebine se pojavljajo v obsegu od 16 do 28 ECTS, najmanj v Nemčiji, največ pa v Avstriji in na Hrvaškem. Obseg šolske prakse je najvišji na avstrijski univerzi, ki ji sledita hrvaška, slovenska in nazadnje nemška univerza.

Za razumevanje odprtosti programov predstavljamo v naslednji preglednici deleže med obveznimi učnimi enotami in izbirnimi učnimi enotami glede na predmetnike.

Preglednica 18: Primerljivost izbirnosti.

	Univerza v Mariboru, Filozofska Fakulteta	Ruhr-Universität Bochum, Geographisches Institut	Paris Lodron Universität Salzburg, Naturwissenschaftliche fakultät	Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet
	%	%	%	%
Obvezno	90	91,3	90,6	82,5
Izbirno	10	8,7	9,4	17,5
Skupaj	100	100	100	100

**Komentar:**

Pri primerjavi izbirnosti lahko ugotovimo le manjša odstopanja, pri čemer je za predlagani program značilna srednja stopnja izbirnosti v primerjavi z drugimi primerjanimi programi. Najvišjo stopnjo izbirnosti ima Univerza v Zagrebu, ki ji s 7,5% nižjo izbirnostjo sledi Univerza v Mariboru, tej pa sledita avstrijska in nemška univerza. Izbirnost se giblje med 8,7% (Bochum) in 17,5% (Zagreb).

Na osnovi primerjave izbranih študijskih programov lahko ugotovimo, da je predlagani študijski program mednarodno primerljiv. Predmetnik na obeh stopnjah študija vsebuje temeljne geografske predmete in predmete izobraževalne narave, ki omogočajo na osnovi opredeljenih splošnih in predmetno specifičnih kompetenc, zaposljivost diplomanta in njegovo nacionalno in mednarodno mobilnost. Osnovni fizičnogeografski predmeti Klimatogeografija, Geomorfologija, Hidrogeografija, Geografija prsti in vegetacije predstavljajo temelj fizičnogeografskih znanj. Temeljne principe družbenogeografskih znanj bo študij razvil pri predmetih Ekonomska geografija, Socialna in kulturna geografija, Geografija naselij, Geografija prebivalstva in Geografija turizma. Navedena temeljna znanja bo študent pridobil na prvi stopnji študija. Pri regionalni geografiji, ki je deloma zajeta v prvi stopnji študija, večinoma pa vključena v drugo stopnjo študija, program izhaja iz poznavanja nacionalnega prostora (Geografija slovenskih pokrajin in Socio-ekonomske strukture slovenskih pokrajin) in evropskega prostora (Regionalna geografija Evrope), čemur se na drugi (pedagoški) stopnji študija pridruži še regionalna geografija sveta, s čimer pridobi študent vpogled v globalne probleme sveta. Program zagotavlja aplikativnost geografskih znanj, zlasti na področju geografskih informacijskih sistemov, poznavanja osnovnih statističnih metod za potrebe geografa, kartografskega načina dela in ekologije in seveda z drugo stopnjo študija na področju izobraževanja geografije na primarnem in sekundarnem izobraževalnem nivoju. Struktura predlaganega študija zagotavlja tudi notranjo in zunanjo izbirnost predmetov.

### **4.3.b Primerljivost možnosti dostopa in pogojev za vpis v študijski program**

V dvopredmetni pedagoški študijski program druge stopnje Geografija se lahko vpiše:

1. kdor je končal študijski program prve stopnje v obsegu najmanj 180 ECTS s področja geografije;
2. kdor je končal študijski program prve stopnje v obsegu najmanj 180 ECTS s področja drugih družboslovnih, humanističnih in naravoslovnih ved, če je pred vpisom opravil študijske obveznosti, ki so bistvene za nadaljevanje študija na dvopredmetnem pedagoškem študijskem programu druge stopnje Geografija. Te obveznosti obsegajo do 15 ECTS, kandidat pa jih doseže z opravljanjem diferencialnih izpitov pred vpisom v magistrski študijski program. Diferencialni izpiti se kandidatu določijo individualno, izberejo pa se iz nabora študijskih predmetov: Klimatogeografija - 5 ECTS, Geografija prebivalstva - 5 ECTS, Ekonomska geografija - 7 ECTS, Geografija slovenskih pokrajin - 4 ECTS, Kartografija in GIS - 5 ECTS.
3. kdor je končal visokošolski strokovni študijski program s področij družboslovnih, humanističnih in naravoslovnih ved, sprejet pred 11. 6. 2004, če je pred vpisom opravil študijske obveznosti, ki so bistvene za nadaljevanje študija na dvopredmetnem pedagoškem študijskem programu druge stopnje Geografija. Te obveznosti obsegajo do 30 ECTS, kandidat pa jih doseže z opravljanjem diferencialnih izpitov pred vpisom v magistrski študijski program. Diferencialni izpiti se kandidatu določijo individualno, izberejo pa se iz nabora študijskih predmetov: Klimatogeografija - 5 ECTS, Geomorfologija - 4 ECTS, Geografija prebivalstva - 5 ECTS, Ekonomska geografija - 7 ECTS, Geografija slovenskih pokrajin - 4 ECTS, Kartografija in GIS - 5 ECTS.

Pogoje za vpis izpolnjuje tudi, kdor je končal enakovredno izobraževanje v tujini.

Vloge kandidatov iz točke 2. in 3. obravnava Oddelek za geografijo, ki določi obseg in vrsto študijskih obveznosti, ki se priznajo, ter obseg in vrsto manjkajočih obveznosti (diferencialnih izpitov). Komisija za študijske zadeve FF UM na podlagi sklepa Oddelka za geografijo izda kandidatu sklep.

Po merilih za prehode se v 2. letnik študijskega programa 2. stopnje Geografija lahko vpiše:

- diplomant univerzitetnega študijskega programa s področja geografije, sprejetega pred 11. 6. 2004, ki se jim ob vpisu v študijski program prizna praviloma 60 ECTS točk.
- diplomant univerzitetnega študijskega programa, sprejetega pred 11. 6. 2004, ki je končal študijski program s področja humanističnih, družboslovnih ali naravoslovnih ved. Kandidatu se priznajo obveznosti v višini do 30 ECTS.

Prehod je mogoč tudi iz drugih študijskih programov 2. stopnje z naslednjih študijskih področij: humanistika, družboslovne in naravoslovne vede.

Pri tem se upoštevajo naslednja merila: izpolnjevanje vpisnih pogojev in zadostno število razpoložljivih mest.

Ob tem se ugotavljajo študijske obveznosti, ki jih je študent opravil na predhodnem študiju in se mu lahko v celoti ali delno priznajo. Študent predloži uradni izpis iz dosedanjega študijskega programa in potrdilo o izpolnjenih obveznostih na dosedanjem programu. Študentu se na predlog nosilcev posameznih predmetov v ustreznem številu ECTS priznajo obveznosti, ki jih je opravil na drugem programu, če se le-te po vsebini in obsegu ujemajo z vsebino in obsegom posameznih predmetov dvopredmetnega študijskega programa Geografija. Ko študent opravi določene obveznosti, lahko magistrira v novem programu.

Vstopni pogoji za vpis na enovit petletni študij na Univerzi v Zagrebu so vezani na rang-listo kandidatov, ki se pripravi na osnovi rezultatov vpisnega postopka. Točke kandidatov se seštevajo na sledečih osnovah:

- točke sprejemnega izpita (660 točk),
- točke za uspeh v srednji šoli iz predmetov, pri katerih se opravlja sprejemni izpit,
- točke splošnega uspeha v srednji šoli (260 točk),
- točke za posebne uspehe (80 točk): na tem mestu se šteje sodelovanje na državnem tekmovanju iz geografije.

Na univerzi v Salzburgu se lahko na dvopredmetni študij geografije in gospodarstva vpiše kdor je končal ustrezen program srednješolskega izobraževanja v državi ali ima priznano potrdilo oz. dokument o dokončani ekvivalentni šoli v tujini. Gre za to, da je potrebno imeti opravljen končni izpit, podoben avstrijski maturi. Vpiše se lahko tudi kdor je uspešno absolviral na vsebinsko in časovno primerljivih programih oz. kdor prihaja s po vsebini in trajanju ustreznega študijskega programa druge univerze, pri čemer mora kandidat predhodno opraviti razgovor s študijsko komisijo.

Na Univerzi v Bochumu je za vpis na drugo stopnjo potrebno uspešno dokončanje prvega dela študija v skladu s predmetnikom domače univerze ali dokončanje ekvivalentnega študijskega programa druge univerze oz. določeno število zbranih ECTS ekvivalentnih programov, sicer se opravljajo s strani študijskega programa predpisani izpiti. Pred vpisom je potrebno opraviti obvezni svetovalni razgovor pri fakultetnem svetovalcu.

Na generalni ravni na nekaterih primerjanih univerzah priporočajo, naj imajo študentje aktiven interes za predmet in poučevanje le tega v šoli ter po možnosti pedagoške izkušnje z otroci in adolescenti ter dobro razvite komunikacijske veščine.

#### **4.3.c Primerljivost trajanja študija, napredovanja, dokončanja študija in pridobljenih naslovov**

Študij kot celota (obe stopnji) v vseh primerjanih primerih traja 9 oz. 10 semestrov. Druga (pedagoška) stopnja študija oz. primerljivi nivo predmetnika (Zagreb) traja v večini primerjanih primerov 4 oz. 5 semestrov. Izobraževalne vsebine so različno integrirane, večinoma pa so integrirane na drugi stopnji študija. Pedagoški študij geografije in drugega predmeta na primerljivih stopnjah študija (2. stopnja oz. primerljivi nivo predmetnika + izobraževalne vsebine, ne glede na razporejenost v predmetniku) znaša med 92 in 120 ECTS. Pridobljeni nazivi so bodisi profesor (Univerza v Zagrebu), bodisi magister (Univerza v Salzburgu, Univerza v Bochumu) ali v našem primeru kombinacija obojega – magister prof.

Pogoji za prehajanje med letniki so določeni s predmetnikom in z učnimi načrti učnih enot oz. modulov. V Bochumu mora študent, ki želi opravljati magistrsko delo uspešno dokončati Modul 2 (predmetna didaktika 1), zbrati najmanj 15 kreditnih točk na geografskem študijskem področju ter uspešno dokončati šolsko prakso na obeh študijskih področjih. V Salzburgu mora študent, ki želi opraviti diplomsko delo, najprej opraviti dva diplomska izpita, sestavljena iz različnih študijskih področij/predmetov ter uspešno dokončati šolsko prakso. V Zagrebu mora študent, ki želi opraviti diplomsko delo, opraviti vse potrebne izpite, vključno s šolsko prakso ter se z napisanim diplomskim delom prijaviti na diplomski izpit. V Mariboru študent konča študij, ko opravi vse obveznosti, predpisane s študijskim programom, predstavi in uspešno zagovarja magistrsko nalogo in tako zbere najmanj 120 ECTS.

Preglednica 19: Primerljivost trajanja študija, napredovanja, dokončanja študija in pridobljenih naslovov.

Ime visokošolskega zavoda	<b>Univerza v Mariboru,</b> Filozofska fakulteta	<b>Ruhr-Universität Bochum,</b> Geographisches Institut	<b>Paris Lodron Universität Salzburg,</b> Naturwissenschaftliche fakultät (9 semestrov)	<b>Sveučilište u Zagrebu,</b> Prirodoslovno-matematički fakultet
Ime programa	Dvopredmetni pedagoški študijski program druge stopnje Geografija	Dvopredmetni magistrski pedagoški študijski program geografije (Master of Education)	Pedagoški študij geografije in ekonomskih ved (Lehramtsstudium Geographie und Wirtschaftskunde)	Dvopredmetni pedagoški študij geografije in zgodovine
Trajanje študija	(3+) 2 leti	(3 +) 2 leti	4 + 5 semestrov (izobraževalne vsebine so vključene v celotni študijski vertikali)	5 let (vse izobraževalne vsebine so implementirane od 7.-10- semestra, kar je primerljivo naši drugi stopnji študija)
Kreditni sistem	ECTS	ECTS	ECTS	ECTS
Število kreditnih točk	120 ECTS (obe študijski področji)	92 ECTS (obe študijski področji)	95 ECTS (obe študijski področji)	120 ECTS (obe študijski področji)
Načini in oblike študija	Redni in izredni študij	Redni študij	Redni in izredni študij	Redni in izredni študij
Pogoji za napredovanje	Opravljen vse s predmetnikom in z učnimi načrti predpisane obveznosti letnika za prehod v višji letnik.	Skupna ocena modulov se oblikuje na osnovi modulov 1,2 in 5, pri čemer 50%, največji delež ocene predstavlja predmetna didaktika.	Opravljen vse s predmetnikom in z učnimi načrti predpisane obveznosti letnika za prehod v višji letnik. Pred zaključkom prve stopnje se lahko obiskuje določeno število semestralnih ur druge stopnje; nekatere oblike študija se lahko obiskujejo šele po absolviranju prve stopnje.	Opravljen vse študijske obveznosti, izražene v ECTS točkah, ki jih je študent prevzel z vpisom v določen letnik študija. Pogoj za vpis v poletni semester je zbranih 75% ECTS tekočega semestra z obvezno opravljenimi izpiti, ki so pogoj za vpis določenega predmeta iz višjega semestra.
Praktično usposabljanje	Da (9 ECTS)	Da (3ECTS)	Da (12 ECTS)	Da (11 ECTS)
Izbirnost	10 ECTS (obe študijski področji)	8 ECTS (obe študijski področji)	9 ECTS (obe študijski področji)	21 ECTS (7.-10. semester) (obe študijski področji)
Zaključek študija	Magistrsko delo	Magistrsko delo	Diplomska izpita in diplomsko delo iz geografije ali ekonomskih ved	Diplomski izpit in diplomsko delo
Strokovni/znanstveni naslov	Magister profesor geografije	Master of Education=M.Ed.	Magister (Mag. rer. nat.)	Profesor geografije in zgodovine (biologije, geologije)

#### 4.3.d Primerljivost načinov in oblik študija

Pri primerljivosti načinov in oblik študija smo naredili primerjalne preglednice (preglednice 15, 16, 17, 18, 19), iz katerih je razvidno, da so osnovni načini in oblike študija primerljivi. V vseh primerih gre za dvopredmetne pedagoške študijske programe, trije so dvostopenjski, eden pa je enostopenjski, vendar ima vse izobraževalne vsebine vključene od 7.-10. semestra, kar

je časovno in organizacijsko primerljivo našemu predlaganemu programu. Vse štiri univerze ponujajo redni način študija, na primeru Bochuma gre za samoplačniški način, medtem ko mariborska in hrvaška univerza poleg rednega ponujata še možnost izrednega študija. Vse štiri univerze so vpete v mednarodni prostor in s primerljivim kreditnim sistemom ECTS omogočajo mobilnost študentov in visokošolskih učiteljev.

### **Organizacija študijskega procesa**

Vsi študijski programi uporabljajo primerljive oblike študija: predavanja, seminarje, seminarske in laboratorijske vaje, pedagoški praktikum oz. pedagoško prakso. Prav tako predstavljajo terenske vaje v vseh primerjanih programih pomembno obliko proučevanja geografskega prostora. Študijski proces temelji na samostojnem študiju in aktivni vlogi študentk in študentov. Predvideno je tudi individualno delo študentov pri raziskovalnih projektih.

### **Kreditni sistemi**

Vsi primerjani študijski programi temeljijo na kreditnem sistemu ECTS, zato sta primerljivost in prenos obveznosti po formalni plati zagotovljena.

### **Samostojni študij**

Vsi obravnavani programi so usklajeni s temeljnimi načeli Bolonjske deklaracije, ki med drugi poudarja večjo vlogo samostojnega študija. V aktualnem programu znaša delež samostojnega dela študentov okoli 60 odstotkov skupnih obveznosti. Deleži samostojnega dela študentov so primerljivi na vseh študijskih programih, ki smo jih izbrali za primerjavo.

### **Uporaba sodobne IK tehnologije**

Pregled spletnih strani visokošolskih ustanov, v okviru katerih se izvajajo obravnavani programi, kaže, da pri izvajanju svojih programov intenzivno uporabljajo sodobne informacijske tehnologije. Poseben poudarek je na uporabi IKT pri pouku geografije oz. na didaktičnih aplikacijah IKT za potrebe pouka geografije, kar je v večini programov vključeno v ustrezen študijski predmet (bodisi gre za IKT vsebine znotraj predmetne didaktike ali v okviru posebnega, IKT-ju namenjenega, obveznega ali izbirnega predmeta). Mnoge visokošolske institucije se na pedagoškem področju intenzivno raziskovalno usmerjajo prav na to področje (primer Salzburg). Tudi pri predlaganem programu bo pedagoški proces potekal ob uporabi informacijske tehnologije (prenosni računalniki in dodatna računalniška oprema, DVD/CD-predvajalniki, TV-sprejemniki, videorekorderji, LCD projektorji, kamere ipd.), prav tako je med obveznimi predmeti predlagan predmet IKT pri pouku geografije.

### **4.3.e Možnost za vključevanje programa v mednarodno sodelovanje (mobilnost) oz. skupni evropski visokošolski prostor**

Predmetniki primerjanih programov omogočajo mednarodno mobilnost oziroma ustrezno vrednotenje opravljenih študijskih obveznosti s pomočjo ECTS. Študentu je omogočeno fleksibilno in individualno oblikovanje njegovega predmetnika na osnovi zagotovljene izbirnosti predmetov. Tudi semestrsko oblikovan študij omogoča mobilnost in priznavanje študijskih obdobj.

#### **4.3.f Razlike med predlaganim in tujimi programi glede na specifične potrebe in pogoje domačega gospodarstva in javnih služb**

Razlike med predlaganim in tujimi programi so minimalne na področju ponujanih splošnih izobraževalnih vsebin. Na področju specialno geografskih vsebin se pojavljajo prilagoditve izobraževalnim programom osnovnošolskih in srednješolskih oz. primerljivih izobraževalnih nivojev. Pedagoški študijski program geografije mora namreč zagotavljati znanja, ki jih potrebujejo učitelji geografije v osnovnih in srednjih šolah.

Tako je na primer v Avstriji, Nemčiji in Veliki Britaniji pristop k oblikovanju specialno geografskih predmetov bolj tematske narave, ker so tudi učni načrti na osnovnem in srednješolskem izobraževalnem nivoju tematsko zasnovani. V vzhodnoevropskih in deloma srednjeevropskih državah, kjer na omenjenih izobraževalnih nivojih prevladuje regionalna geografija, pa je tudi pri študiju bolj uveljavljen regionalnogeografski pristop. V nekaterih državah, npr. na Hrvaškem, poskušajo predmetniki pedagoških programov kombinirati oba pristopa, tudi s pomočjo širokega nabora izbirnih predmetov dveh sklopov: tematskega in regionalnogeografskega. Podobno je v primeru predlaganega študijskega programa, kjer nabor izbirnih tematskih geografskih predmetov dopolnjuje nabor obveznih regionalnogeografskih predmetov.

Naše osnovno vodilo je bilo, da smo naš program oblikovali tako, da je mednarodna primerljivost zagotovljena s predpostavko, da mora naš diplomant absolvirati znanja, ki so ta trenutek družbi najbolj potrebna na različnih izobraževalnih nivojih geografije ter s tem pogojeno tudi pri razumevanju lokalnih, regionalnih in globalnih geografskih procesov.

Primerjani študijski programi se med seboj nekoliko razlikujejo po konceptualni obliki predmetnika (enovit pedagoški študij, dvostopenjski pedagoški študij), pri čemer je z vidika prehodnosti med programi oz. visokošolskimi institucijami pomembno predvsem to v katerem delu predmetnika so integrirane izobraževalne vsebine. Tako so nekateri dvostopenjski pedagoški študijski programi (npr. Salzburg) morda celo manj primerni za prehajanje naših študentov kot enoviti (npr. Zagreb), ker ima enoviti hrvaški študij pedagoške vsebine (kljub jedrni enovitosti programa) integrirane šele od sedmega semestra naprej. Salzburški študijski programa olajša prehajanje študentov, kljub različni integraciji izobraževalnih vsebin (od 1. semestra prve stopnje naprej), zaradi specifičnih pogojev napredovanja med stopnjami (glej Preglednica 6).

Vsi primerjani študijski programi so dvopredmetni. Nekatere evropske visokošolske institucije ponujajo možnost eno ali dvopredmetnega pedagoškega študija oz. redkeje samo enopredmetnega študija pedagoške geografije, pri čemer ne prihaja do velikih razlik v splošno izobraževalnih vsebinah, pač pa v obsegu ECTS na matični predmet. Oddelek za geografijo Univerze v Mariboru je ves čas svojega obstoja razvijal dvopredmetni pedagoški študijski program. Predlagani program zagotavlja s svojo dvopredmetnostjo študijske vezave večjo interdisciplinarnost študija in s tem večjo zaposljivost na področju izobraževanja kot tudi na področjih javnih in privatnih institucij, ki se ukvarjajo s prostorskim načrtovanjem, regionalnim razvojem in ekonomskim planiranjem.

Do razlik med primerjanimi študijskimi programi prihaja tudi na področju izbirnosti. Na oddelku za geografijo Univerze v Mariboru je zaposlenih le šest visokošolskih učiteljev, ki lahko pokrivajo le temeljne geografske predmete. Izbirnost je omejena tudi zaradi dvopredmetnosti, saj program obsega le 30 ECTS, preostalih 30 ECTS predstavlja osnovo drugega študijskega programa (izobraževalne vsebine, vključno s predmetnimi didaktikami in praktikumom predstavljajo 60 ECTS). Tako ni možna večja odprta izbirnost predmetov, vendar kljub temu velja poudariti, da je v nekaterih primerjanih programih izbirnost manjša od naše.

#### **4.3.g Usklajenost s predpisi EU pri reguliranih poklicih**

Predlagani študijski program ne izobražuje za regulirane poklice.

#### **4.4 Podatki o mednarodnem sodelovanju visokošolskega zavoda**

Filozofska fakulteta je dejavna tudi na področju mednarodnega sodelovanja. V širšem mednarodnem prostoru so prepoznavni fakulteta kot inštitucija, njeno pedagoško osebje in vse bolj tudi študenti, ki opravljajo del obveznosti na tujih univerzah ali po diplomi dobivajo službe zunaj države. Na Filozofski fakulteti sodelujemo v prestižnih mednarodnih projektih, ki potekajo pod okriljem EU (Okvirni programi, Erasmus, Ceepus,..). Filozofska fakulteta je vpeta tudi v dvostranske projekte in dvostransko sodelovanje na različnih osnovah, kar vse omogoča mobilnost pedagoškega osebja, študentov, raziskovalno mobilnost in druge mednarodne dejavnosti. Rezultati našega raziskovalnega dela so objave v priznanih in cenjenih tujih znanstvenih publikacijah (monografijah in revijah), citati naših znanstvenih del v delih tujih znanstvenikov, dejavno sodelovanje na priznanih mednarodnih znanstvenih konferencah in druge uspešne oblike prenosa znanja in izkušenj prek nacionalnih državnih mej.

Posebno pozornost namenjamo kakovosti mednarodnega sodelovanja za potrebe študentov in pedagoškega procesa. Zavedamo se, da izobražujemo študente, ki bodo lahko v svojih bodočih zaposlitvah posegali po prestižnih delovnih mestih tako doma kot v tujini. Zato še posebno pozornost namenjamo vključevanju priznanih tujih znanstvenikov, raziskovalcev in strokovnjakov v pedagoški proces.

##### **4.4.a Rezultati znanstvenoraziskovalne dejavnosti v mednarodni kategoriji**

Rezultati znanstvenoraziskovalnega dela zaposlenih na Filozofski fakulteti so med drugim objavljeni tudi v uglednih mednarodnih revijah z visokim faktorjem vpliva.

##### **4.4.b Sodelovanje v mednarodnih raziskovalnih projektih od leta 2003**

Sodelovanje učiteljev v mednarodnih raziskovalnih projektih od leta 2003 je prikazano v naslednjih tabelah. Kot poseben dosežek je treba poudariti vlogo Filozofske fakultete v priznanih evropskih projektih (na primer Okvirni program EU). V več projektih je tudi v vlogi partnerja. Posebno pozornost Filozofska fakulteta namenja tudi drugim manjšim projektom, saj ti omogočajo prilagojeno sodelovanje pri konkretnih aktualnih aktivnostih.

## Preglednica 20: Mednarodno sodelovanje v 6. okvirnem programu EU

Naslov projekta	Vloga FF	Odgovorni nosilec	Koordinator	Trajanje
CLIORES.net CIT3-CT-2005-0064 (6. OP EU) – (Network of Excellence) – Creating links and Innovative Overviews for a New History Research Agenda for the Citizens of Growing Europa	Partner	Red. prof. dr. Matjaž Klemenčič	Italija, University of Pisa	2005-2010
Engeneering Emotional Design (6. OP EU) FP6-510998	Partner	Red. prof. dr. Norbert Jaušovec	Španija, Instituto de Biomecanica de Valencia	2004–2007



Preglednica 21: Sodelovanje v mednarodnih projektih v obdobju 2003-2009

Naslov projekta	Vloga FF	Odgovorni nosilec	Koordinator	Trajanje
Ökoprofit International 2E00411-B (INTERREG IIIC)	Partner	prof. dr. Ana Vovk Korže	Avstrija, Geosys Grambach	2004–2006
Lingua Aktion 2 – Entwicklung von Hilfsmitteln und Materialien 2004-3612/001-001 SO2	Koordinator	prof. dr. Vida Jesenšek	UM, Filozofska fakulteta	2004–2006
SLANG MASTER 60869-IC-1-2004-1-SI-Erasmus-Proguc-5	Koordinator	prof. dr. Marko Jesenšek	Univerza v Mariboru	2005–2007
CLILiH: »State of the art« und Entwicklungspotential in Europa 2005-2478/001 SO2 61 OBGE	Partner	doc. dr. Alja Lipavic Oštir	Finska, OPEKO	2005–2007
Competence Network »Water Resources and Their Management«	Partner	prof. dr. Ana Vovk Korže	Avstrija, Wateresources Management	2005–2008
Comenius 2.1 »Förderung von Minderheitensprachen im mehrsprachigen Raum in der Lehrerbildung	Partner	prof. dr. Ana Vovk Korže	Avstrija, Pädagogische Institut Klagenfurt	2004–2007
EUBIS – EU-Burgerschaft: »Gesellschaftliches Engagement für Europa beginnt in der Schule« 128895-CP-1-2006-1-FI-COMENIUS-C21	Partner	prof. dr. Ana Vovk Korže	Finska, Helsingin Ylitopisto	2006–2009
GRUNDTVIG 2 »Environmental Heritage« 2006-4164 Učna partnerstva	Partner	mag. Klemen Prah	Latvija, Bauska Distict Council	2006–2008
Partnerstvo fakultet in šol v letih 2006 in 2007 3311-06-297016	Partner	prof. dr. Ana Vovk Korže	UM, Pedagoška fakulteta	2006–2007
CLT2006/A2/LBRT/AT-20041 Projekt Redame.cc/Virtuelle Bibliothek Alpen Adria Konsortium	Partner	Doc. dr. Alja Lipavic Oštir	Avstrija, P&M Melk	2007-2009
Leonardo da Vinci, »Water for Life -Education for Water«	Koordinator	mag. Klemen Prah	UM, Filozofska fakulteta	2008-2010

## Preglednica 22: Dvostranski projekti

Naslov	Odgovorni nosilec	Država in institucija partnerja	Trajanje
Družba in tehnologija	dr. Darko Friš	Hrvaška, Sveučilište u Reci, Građevinski fakultet	2000–2003
Slovenska politična emigracija v ZDA	dr. Darko Friš	ZDA, Yale University	2004–2005
Trg in zemljiška gospodstva ob rekah Dravi in Muri v zgodnjem novem veku	dr. Andrej Hozjan	Hrvaška, Zavod za hrvatsku povijest, Odjel za povijest Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	2005–2006
Slovensko – hrvaški odnosi po prvi svetovni vojni	dr. Darko Friš	Hrvaška, Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	2006–2007
Hrvaška in slovenska književnost kot sosednji književnosti	dr. Miran Štuhec	Hrvaška, Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	2006–2007
Kontrastivna frazeologija in večjezična frazeologija. Lingvistični model za opis frazemov za slovarske in didaktične potrebe	dr. Vida Jesenšek	Slovaška, Univerzita Sv. Cirila A Metoda v Trnave, Filozoficka fakulta	2006–2008
Politika inovacij na Češkem in v Sloveniji: institucije, mreženje in regionalni razvoj	dr. Lučka Lorber	Češka, Palacky University	2007–2008
Vpliv industrije na regionalni razvoj Slovenije in Bosne in Hercegovine	dr. Lučka Lorber	Bosna in Hercegovina, Univerzitet u Tuzli	2008-2009

## Preglednica 23: V letu 2008 prijavljeni in uspešno izbrani mednarodni projekti (EACEA, CMEPIUS, ESS, MŠŠ)

Ime projekta oz. njegova referenca	Nosilec projekta/ koordinator	Termin izvajanja projekta
SprichWort – Eine Internet – Lehrnplattform für das Sprachenlernen	Dr. Vida Jesenšek	November 2008 – november 2010 (oz. 24 mesecev)
SILVER – Sound Identifying Learner`s Values in Europe 141858-LLP-1-2008-1-BE-COMENIUS-CMP	Asist. Andrej Naterer	Oktober 2008 –Oktober 2010
Leonardo da Vinci – partnerstvo »Water for Life – Education for Water«	mag. Klemen Prah	Avgust 2008 – avgust 2010
JR PRF 2: Kulturna zavest in izražanje (ESS, MŠŠ)	CVI - mag. Jožica Slana	24.10.2008 – 15.6.2011
JR PRF 2: Socialne in državljanske kompetence (ESS, MŠŠ)	CVI - mag. Jožica Slana	24.10.2008 – 15.6.2011

**4.4.c Sporazumi o sodelovanju med univerzami**

Eden od temeljnih ciljev Filozofske fakultete na področju mednarodnega sodelovanja je, da s sklepanjem sporazumov poskrbi za ustrezne formalne podlage za boljše in organizirano sodelovanje z univerzami in fakultetami, s katerimi ima največ skupnih interesov. Zaradi pretoka znanja, raziskovalnih in pedagoških izkušenj in navsezadnje tudi zaradi spodbujanja

prijateljskih stikov (na primer izmenjava literature) je treba že sklenjene sporazume še dopolnjevati in nadgrajevati.

Preglednica 24: Univerze oziroma fakultete, s katerimi ima Filozofska fakulteta sklenjene sporazume oziroma protokole o sodelovanju

	Država	Institucija
1.	Avstrija	Karl-Franzens Universität Graz
2.	Avstrija	Joanneum Research Institut, Graz
3.	Avstrija	Zentrum für Interkulturelle Studien Fürstenfeld
4.	Češka	Univerza Palackeho v Olomouci
5.	Hrvaška	Sveučilište u Zagrebu
6.	Madžarska	Berzsenyi Daniel Főiskola, Szombathely
7.	Makedonija	S. Cyril and Methodius University, Skopje
8.	Nemčija	Philipps-Universität Marburg
9.	Nemčija	University of Bayreuth
10.	Nemčija	Johann Wolfgang Goethe-Universität Frankfurt am Main
11.	Slovaška	Prešovská univerzita v Prešove
12.	Srbija	Univerzitet Singidunum u Beogradu, Fakulteta za primjenu ekologije Futura

### Erasmus – sklenjene pogodbe

Na Filozofski fakulteti se zavedamo, da je mednarodno sodelovanje zelo potrebno in pomembno. Zato študente v času njihovega dodiplomskega in podiplomskega študija aktivno spodbujamo k mednarodnemu sodelovanju. Mednarodno sodelovanje pa je izredno pomembno tudi na ravni pedagoške, znanstvene in raziskovalne dejavnosti Filozofske fakultete in njenega osebja. Filozofska fakulteta sklenjenih 38 pogodb za mobilnost študentov in pedagoškega osebja s tujimi institucijami v programu Erasmus.

Preglednica 25: Pogodbe Filozofske fakultete za mobilnost študentov in pedagoškega osebja s tujimi institucijami v programu Erasmus v letih 2006-2008

	Univerza	država
1.	Berufspädagogische Akademie des Bundes in Wien	Avstrija
2.	Karl-Franzens-Universität Graz	Avstrija
3.	Universiteit Gent	Belgija
4.	Univerza Palackeho v Olomouci	Češka
5.	Univerzita Pardubice	Češka
6.	Charles University in Prague	Češka
7.	University of South Bohemia in České Budejovice (Faculty of Theology)	Češka
8.	University of Lapland	Finska
9.	Universite Catholique de l'Ouest	Francija
10.	Pannon Egyetem (University of Pannonia)	Madžarska
11.	Eötvös Lorand University	Madžarska
12.	Università Degli Studi di Udine	Italija
13.	Università Degli Studi di Trieste	Italija
14.	Università di Pisa	Italija

15.	Vilniaus Universitetas	Litva
16.	Tehnische Universität Chemnitz	Nemčija
17.	Universität Würzburg	Nemčija
18.	Universität Leipzig	Nemčija
19.	Friedrich-Schiller-Universität Jena	Nemčija
20.	Friedrich-Alexander Universität Erlangen Nürnberg	Nemčija
21.	Phillpps-Universität Marburg	Nemčija
22.	Uniwersytet Slaski (University of Silesia)	Poljska
23.	Uniwersytet Wroclawski	Poljska
24.	Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Bialej	Poljska
25.	Escola Superior de Educacao de Lisboa	Portugalska
26.	Universiade De Lisboa	Portugalska
27.	Constantine the Philosopher University in Nitra	Slovaška
28.	Univerzita sv. Cyrila a Metoda V Trnave	Slovaška
29.	Universidad de La Laguna	Španija
30.	Universidad de Santiago de Compostela	Španija
31.	Univerza v Valenciji, Universidad de Valencia	Španija
32.	Univerzitat Rovira i Virgili	Španija
33.	Mid Sweden University	Švedska
34.	Göteborgs Universitet	Švedska
35.	Trakya Üniversitesi	Turčija
36.	Ankara University	Turčija
37.	Kafkas Üniversitesi	Turčija
38.	Loughborough University	Velika Britanija

Filozofska fakulteta je vključena še v naslednjo mednarodno mrežo izmenjave CEEPUS, v katerem sodeluje naša fakulteta v mreži GEOREGNET kot koordinator.

Preglednica 26: Partnerske univerze - CEEPUS – MREŽA GEOREGNET:

Univerza v Mariboru	Filozofska fakulteta	Doc. dr. Lučka Lorber
Univerza na Primorskem	Fakulteta za humanistične vede	Prof. dr. Milan Bufon
Univerza v Ljubljani	Filozofska fakulteta	Prof. dr. Andrej Černe
University of Graz	Department of Geography and Regional Science	Prof. dr. Friedrich M. Zimmermann
University of Tuzla	Faculty of Science	Prof. Rahman Nurković
Charles University in Prague	Department of Social Geography and Regional Development	Prof. Josef Novotny
Palacky Universtiy	Faculty of Science	Prof. Pavel Ptaček
University of Zagreb	Faculty of Science	Prof. Zoran Stiperski
University of Zadar	Department of Geography	Prof. Damir Magas
University of Pecs	Institute of Geography	Prof. Janos Csapo
Jagiellonian University in Cracow	Institute for Geography and Spatial Management	Prof. Boleslaw Domanski
University of Novi Sad	Faculty of Science	Prof. Branislav Djurdjev
University of Prešov	Department of Geography and Regional Development	Prof. Rene Matlovič

#### 4.4.d Sodelovanje v programih mobilnosti za študente ter visokošolske učitelje in sodelavce

Filozofska fakulteta je razvila intenzivno sodelovanje z izbranimi univerzami iz tujine, tako da je vključena v več mednarodnih mrež za izmenjavo učiteljev in študentov.

Kot zelo pomembno kategorijo mednarodnega sodelovanja je treba poudariti sodelovanje pedagoškega osebja na tujih univerzah v vlogi gostujočih predavateljev. Kot predavatelji nastopajo za krajši čas (zlasti *Erasmus short term mobility*), na skupnih seminarjih in tudi za daljši čas.

Učitelji in sodelavci Filozofske fakultete v sklopu programa Erasmus redno odhajajo na tuje fakultete in univerze (9 mobilnosti v študijskem letu 2007/2008), kjer se vključuje v pedagoški proces in so usmerjena v Avstrijo, Nemčijo, Češko, Slovaško in Poljsko. Mobilnost osebja Filozofske fakultete je podana v programu CEEPUS, kjer se je izvršila na Češko. Število mednarodne mobilnosti osebja Filozofske fakultete se vsako leto počasi povečuje, saj se zavedamo, da lahko le tesna vpetost v mednarodne tokove bistveno pripomore k dvigu naše pedagoške, raziskovalne in znanstvene kakovosti, k razpoznavnosti v evropskem in širšem mednarodnem prostoru ter k prepoznavnosti dela in rezultatov našega osebja. Mednarodna mobilnost je torej eden od temeljev, na katerem gradi Filozofska fakulteta s svojo dejavnostjo in aktivnostmi. Pravilnost zastavljenega cilja se kaže v povečanem zanimanju za mobilnost tujih profesorjev na fakulteti (mobilnost tujega osebja v Erasmus je bila v študijskem letu 2008/2009 izvedena devetkrat), kar pa je potekalo predvsem na drugih temeljih (glej prejšnje tabele). Tuje osebje v programu Erasmus je prišlo iz Avstrije, Nemčije, Češke, Poljske in Slovaške.

Pedagoško osebje Filozofske fakultete je pogosto povabljeno za aktivne predavatelje na različne mednarodne znanstvene in strokovne konference, posvetovanja, seminarje in delavnice. Tudi ta dejavnik je dober kazalnik ugleda, ki ga ima predavatelj zaradi svojega slovesa, izkušenj in znanja v tujini.

Preglednica 27: Mednarodna mobilnost učiteljev

	2004*	2005*	2006*	2007	2008	2009**
Gostovanje osebja FF na tujih fakultetah, univerzah ali v institucijah	138	127	136	40	35	26
Tuje gostujoče osebje na FF	31	22	46	20	25	20

\* Podatki za staro Pedagoško fakulteto

\*\* Podatki so do oktobra 2009

#### Mobilnost študentov

Študentom je omogočena redna študijska izmenjava s partnerskimi univerzami v tujini v okviru programa ERASMUS. Do študijskega leta 2006/2007 imamo podatke za staro Pedagoško fakulteto. V letu 2007/2008 so podatki za novo Filozofsko fakulteto in je mobilnost študentov v okviru programa Erasmus manjša za enega študenta v primerjavi s študijskim letom 2006/2007. V letu 2008/2009 se je mobilnost v okviru aktualnega programa bistveno povečala. Domači študenti odhajajo v tujino za čas od treh mesecev do enega leta. Države, v katere odhajajo, so: Avstrija, Nemčija, Češka, Italija, Belgija, Velika Britanija, Španija, Portugalska, Litva in Poljska. Leta 2007/2008 sta dve študentki v okviru programa CEEPUS – mreža GEOREGNET odšli v Avstrijo in Češko. V letu 2008/2009 se je bistveno

povečala mobilnost tako v okviru programa Erasmus (44 prijav) kot v okviru programa Ceepus (8 prijav).

Preglednica 28: Mobilnosti študentov Filozofske fakultete v tujino

Program	2003/ 2004*	2004/ 2005*	2005/ 2006*	2006/ 2007*	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010**	Skupaj
ERASMUS	3	19	13	28	27	39	44	173
CEEPUS					2	4	8	14
Skupaj	3	19	13	28	29	43	52	187

\* Podatki za staro Pedagoško fakulteto

\*\* Število prijav

Preglednica 29: Države, v katere odhajajo študenti Filozofske fakultete

Država	2003/20 04*	2004/20 05*	2005/20 06*	2006/20 07*	2007/20 08	2008/ 09	Skupaj
Avstrija		6	3	4	13	5	26
Belgija					1	2	1
Češka			4	6	5	8	15
Finska				1			1
Italija				2	2		4
Litva						1	1
Madžarska						1	
Nemčija	3	6	4	3	3	10	19
Poljska		4		6	5	1	15
Portugalska		1	1	1		2	3
Španija		2		3		8	5
Švedska						1	
V. Britanija			1	2		4	3
Skupaj	3	19	13	28	27	43	135

\* Podatki za staro Pedagoško fakulteto

Kot je razvidno iz preglednice 29 se pomembno povečuje število študentov FF UM, ki odhajajo v tujino, prav tako se povečuje število držav, v katere odhajajo študenti FF.

V študijskem letu 2007/2008 je prišlo iz tujine na Filozofsko fakulteto v programu Erasmus 19 tujih študentov (iz Avstrije, Češke, Litve, Nemčije, Poljske, Turčije, Španije). Mobilnost tujih študentov je bila v letu 2007/2008 izvedena tudi v programu CEEPUS, v sklopu katerega sta gostovala na Filozofski fakulteti dva študenta iz Hrvaške in Madžarske. Študenti hodijo na Filozofsko fakulteto tudi v okviru Bilaterale in kot »Free mover« študenti. V letu 2008/2009 je prišlo na Filozofsko fakulteto Univerze v Mariboru 14 »Erasmus študentov« ter kar 18 »Ceepus študentov«. V letu 2009/2010 se predvideva povečanje števila »Erasmus študentov« glede na prejšnje leto, medtem, ko so za »Ceepus študente« za enkrat na voljo le podatki o številu prijav.

Preglednica 30: Izmenjava tujih študentov (incoming students)

Program	Število študentov v študijskem letu						
	2003/ 2004*	2004/ 2005*	2005/ 2006*	2006/ 2007*	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
ERASMUS		11	31	30	19	14	19**
CEEPUS				7	2	18	4***
BILATERALA				14	1	1	0
FREE MOVER				5	2	2	0
Skupaj		11	31	56	24	35	23

\* Podatki za staro Pedagoško fakulteto

\*\* Št. študentov v zimskem semestru 2009/2010

\*\*\*Število prijav

#### 4.4.e Druge mednarodne aktivnosti

Filozofska fakulteta je v študijskem letu 2007/08 organizirala dve poletni šoli.

4. mednarodna poletna šola *Europe and Canada – Contemporary Issues* s poudarkom na kanadski zgodovini, geografiji, kulturi in književnosti je potekala od 28. 6. do 12. 7. 2008. Udeležilo se je 32 tujih študentov iz Bolgarije, Črne Gore, Madžarske, Poljske, Romunije, Slovaške in Srbije. Poleg treh domačih profesorjev in doktorandke je predavalo še osem tujih profesorjev iz Češke, Hrvaške, Madžarske in Kanade. Ob popoldnevih so bile organizirane družabne aktivnosti, kot so ogled Maribora, panoramski polet nad Mariborom in tekmovanje z rafti na Dravi, ob vikendu pa smo organizirali dve vodeni ekskurziji.

Poletna šola GEOREGNET v okviru CEEPUS mreže z naslovom *Europe of Regions – Europe as Region* je potekala od 14. do 27. 9. 2008. Poletne šole se je udeležilo 22 študentov iz Avstrije, Bosne in Hercegovine, Češke, Hrvaške, Madžarske, Poljske, Slovaške, Slovenije in Srbije, predavalo pa je enajst predavateljev iz Avstrije, Češke, Hrvaške, Madžarske, Slovaške in Slovenije. Cilji programa poletne šole so bili analizirati prednosti in težave v procesu regionalnega povezovanja v Evropski uniji, spoznati vlogo Srednje Evrope pri integraciji Zahodnega Balkana v Evropsko unijo, poudariti konkurenčne prednosti posameznih regij in krepiti idejo sodelovanja za večjo mobilnosti in boljši prenos znanja med visokošolskimi institucijami.

Jeseni 2008 je Filozofska fakulteta organizirala skupaj z Univerzo v Mariboru Intenzivni tečaj slovenskega jezika EILC za tujce. Udeležili so se ga tuji študenti, ki študirajo na Univerzi v Mariboru v okviru programa Erasmus.

V študijskem letu 2007/2008 so Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru, Humanistična fakulteta univerze ELTE v Budimpešti, Univerza v Bielskem-Biali, Karlova univerza v Pragi in Univerza v Kansasu (ZDA) ustanovile mednarodno založbo, v kateri združujejo svoje dosedanje založniške izkušnje. Založba z mednarodnim uredniškim odborom objavlja humanistično in družboslovno znanstveno literaturo v slovenskem, madžarskem, poljskem, češkem in angleškem jeziku.

Oddelek za anglistiko in amerikanistiko je ustanovil mednarodno spletno revijo Maribor International Review.

Pedagoško osebje Filozofske fakultete tudi sami organizirajo vsako leto mednarodne znanstvene simpozije. V študijskem letu 2007/2008 je Filozofska fakulteta organizirala

oziroma sodelovala pri organizaciji pomembnih domačih in mednarodnih simpozijev in konferenc.

V okviru prve mednarodne ekoremediacijske konference *International Ecoremediation Networking* smo vzpostavili mednarodno ekoremediacijsko mrežo s sedežem na Filozofski fakulteti.

Gostili smo konferenco za pripravo evropskega študijskega programa 2. stopnje Leksikografija – EMLex (European Master of Lexicography), ki ga bo izvajal Oddelek za germanistiko. V sodelovanju z Univerzitetno knjižnico Maribor in Avstrijsko čitalnico smo pripravili dvodnevni mednarodni znanstveni simpozij *Franz Kafka und Robert Walser*. Z Zgodovinskim društvom dr. Franca Kovačiča, Vojaškim muzejem Slovenske vojske in Muzejem NO Maribor smo sodelovali pri organizaciji mednarodnega znanstvenega simpozija *Slovensko-hrvaški stiki skozi zgodovino*, ki je potekal na Mariborskem gradu.

V sodelovanju s Slavističnim društvom Maribor, Univerzo v Mariboru in Javno agencijo za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije smo ob petstoletnici rojstva Primoža Trubarja pripravili mednarodno konferenco *Prodorne in preroške misli 16. stoletja*.

Z Občino Cankova smo organizirali znanstveni simpozij *Življenje in delo Jožefa Borovnjaka*, v sodelovanju z Občino Ljutomer in Gimnazijo Franca Miklošiča Ljutomer v Ljutomeru smo pripravili *znanstveni simpozij ob 140-letnici prvega slovenskega tabora v Ljutomeru*, v sodelovanju s Strokovnim odborom Društva Maksa Pleteršnika pa smo priredili simpozij *Od Megiserja do elektronske izdaje Pleteršnikovega slovarja*.

Gostili smo drugo mednarodno konferenco *SDAŠ 2008* Slovenskega društva za angleške študije, ki se je udeležilo več kot sto slovenskih in tujih udeležencev.

Pripravili smo drugo mednarodno ERM konferenco – Ekoremediacije v državah Zahodnega Balkana in osrednji Evropi za izboljšanje kakovosti življenja.

Natančnejši podatki o mednarodnih sodelovanjih članov Oddelka za geografijo so opisani oz. deloma še enkrat povzeti pod naslovom Mednarodno sodelovanje Oddelka za geografijo.



#### 4.4.f Mednarodno sodelovanje Oddelka za geografijo

Program mednarodnega sodelovanja Oddelka za geografijo sledi ciljem Filozofske fakultete, da postane mednarodno primerljiva visokošolska institucija v skladu z mednarodnimi standardi kakovosti.

Mednarodno sodelovanje oddelka poteka na osnovi že podpisanih sporazumov Univerze v Mariboru s tujimi univerzami. Geografski oddelek je v letu 2007 vzpostavil institucionalno sodelovanje z Univerzo Palacky v Olomoucu, Univerzo v Prešovu in Univerzo v Zadru. Intenzivno sodelovanje poteka že vrsto let s Katedro za gospodarsko geografijo Univerze v Bayreuthu, Inštitutom za humano geografijo Univerze v Frankfurtu, Inštitutom za geografijo Univerze v Gradcu, Katedro za geografijo Univerze v Plznu, Geografskim oddelkom Univerze v Pecs in Geografskim oddelkom Univerze v Zagrebu. Rezultati sodelovanja so znanstvena srečanja, programi mobilnosti študentov in profesorjev, skupne diplome in izmenjave znanstvenih prispevkov v različnih publikacijah.

V zadnjih letih je bilo znanstvenoraziskovalno delo članov Oddelka za geografijo obsežno in raznoliko. Člani so se vključevali v mednarodne projekte ter bilateralna sodelovanja. Aktivno so sodelovali na mednarodnih konferencah in seminarjih.

Mednarodni znanstvenoraziskovalni projekti:

- Ecoprofit International, vodilni partner mesto Graz (Interreg IIIC) (2004-2006).
- Comenius 2.1., vodilni partner Univerza v Celovcu (2004-2007).
- Euregion (2005-2006).
- Socrates, Grundtvig 2, »Environmental Heritage«, vodilni partner Latvija (2006-2008).
- Herodot, vodilni partner Velika Britanija (2003-2006, 2006-2009, 2009-?).
- Znanstvenoraziskovalni projekt s Češko republiko, Politika inovacij na Češkem in v Sloveniji: institucije, mreženje in regionalni razvoj (2007 – 2008).
- Znanstveno raziskovalni projekt z Bosno in Hercegovino, Vpliv industrije na regionalni razvoj v Sloveniji in v Bosni in Hercegovini (2008 – 2009).
- BLEND XL, partnerji Slovenija, Nizozemska, Nemčija, Slovaška in Poljska (2007 – 2008).
- Stadt – Marketing als Entwicklungskonzept, vodilni partner Univerza v Bayreuthu (2007-2008).
- K-net Water Resources and their management, partnerji: Slovenija, Avstrija, Italija, Hrvaška (2005 – 2008)
- Interreg III C – Ekoremediation, vodilni partner Prleška razvojna agencija (2006-2007).
- Arion: Environmental education Leptovski Mikulaš. Leptovski Mikulaš (2007).
- EUBIS – eu Buergerschaft: Gesellschaftliches Engagement fuer Europa beginnt in der Schule, partnerji Slovenija, Finska, Poljska, Madžarska in Nemčija (2006 – 2009).

Organizacija mednarodnih konferenc:

- IV. International Conference on European dimensions of teaching geography in the Middle, Southeastern- and Eastern European countries in transition, University of Maribor, Faculty of Education 2001.
- Water resources and their management, Maribor 2006.
- Sustainable Management in the Drava River basin, Mednarodni center za ekoremediacije, Maribor 2007.
- International Ecoremediation Networking, Celje 2007.

Mednarodne konference in seminarji:

- Praktika 4oy panellenioly geographikoy eynedrioy : geomorphologia, klimatologia, mathematike geographia, genike geographia. Athena: Ellenike geographike etaireia, 1995.

- Internationale Geographie-Konferenz im Themenkreis von Globalisation - regionalisation, Regionalismus. Pécs: Janus Pannonius Universität Institut für Geography, 1998.
- Soil conservation in large - scale land use. European Society for Soil Conservation: Soil Science and Conservation Research Institute, Bratislava, 1999.
- Jak dál v regionální geografii. Plzeň: Západočeské univerzita, Pedagogická fakulta, Katedra geografie, 2000.
- Prague 2000. Tallahassee Florida: Institute for International Cooperative Environmental Research, Florida State University, 2000.
- Česká geografie v období rozvoje informačních technologií. Vyroční konference ČGS. Olomouc, 2001.
- Grenzen überschreiten in Bildung und Schule, Institut für Erziehungswissenschaft und Bildungsforschung. Graz, 2002.
- First international conference on environmental research and assessment. Bukarešta, 2003.
- Kurikularna prenova geografskega izobraževanja. Banska Bystrica, 2003.
- HERODOT-Launch conference. London, 2003.
- Wie Kinderfreundlich ist die Stadt? Graz, 2004.
- Oskrba na podeželju. Hartberg, 2004.
- CiCe - The Experience of Citizenship / Citizenship in Europe. Krakow, 2004.
- Škola bez slabih učenika. Pula, 2004.
- Exciting Geography (Herodot). Ciper, 2004.
- Impacts of EU enlargement. Bayreuth, 2005.
- Vpliv turizma na regionalni razvoj. Tuzla, 2005.
- New members – new challenges for the European regional development. Novy Smokovec, 2005.
- EU legislation – implementation of the nitrite directive and soil pollution. Graz, 2005.
- Children's identity and citizenship in Europe thematic network. Krakow, 2005.
- Škola bez slabih učenika. Pula, 2005.
- Teaching citizenship, CiCe. Ljubljana, 2005.
- Joint IGU Commission Conference Sustainability of Rural Systems. Cairns, 2006.
- Citizenship Education: Europe in the World. Riga, 2006.
- Zavičajnost, globalizacija i škola", znanstveno-stručni skup s međunarodnim sudjelovanjem. Visoka učiteljska škola. Gospić, 2006.
- Citizenship - Multikulturalism- Cospopolitanism. Nikozija, 2007.
- Agricultural and Tourism Products and Local Development, IGU konferenca. Rabat, Maroko, 2007.
- Wege aus der Krise: Erfahrungen in und mit strukturschwachen Regionen in den Forschungssechseck-Ländern. Bruck an der Mur, 2007.
- Environmental protection of urban and suburban settlements. XI International ECO-conference. Novi Sad: Ecological Movement of the City of Novi Sad, 2007.

#### Mednarodne mreže in centri:

- Mednarodni center za ekoremediacije: evropsko orientirane raziskave naravnih in družbenih virov za kvaliteto življenja.
- K-net subcenter: Podcenter za management raziskovanja vodnih virov Evrope na FF v Mariboru.
- Mednarodna mreža za ekoremediacije, center na FF v Mariboru.
- Terenski laboratorij na FF – opravlja terenske raziskave za lokalno okolje za vode in prsti in objavlja rezultate v mednarodnem prostoru.
- Pisarna za okoljsko informiranje na FF – obvešča, promovira aktivno vključevanje družbe v javno življenje (public participation), kar je zahteva Aarburske mednarodne deklaracije in Water Framework Directive.

Pomemben del mednarodnega sodelovanja predstavlja izmenjava visokošolskih učiteljev in študentov. V zadnjih treh letih so imeli sodelavci oddelka vabljeni predavanja na geografskih

oddelkih ali inštitutih v Zagrebu, Gradcu, Bayreuthu, Frankfurtu, Prešovu, Marburgu in Olomoucu. Gostujoči profesorji pa so prihajali iz Zagreba, Zadra, Prešova, Gradca, Frankfurta in Olomouca.

Oddelek za geografijo Univerze v Mariboru koordinira univerzitetno mrežo GEOREGNET v okviru CEEPUS srednjeevropskega programa mobilnosti. Mreža je namenjena zagotavljanju mobilnosti študentov in profesorjev med partnerskimi univerzami. Program mobilnosti je oblikovan z univerzami iz Gradca (Avstrija), Krakova (Poljska), Kopra (Slovenija), Ljubljane (Slovenija), Maribora (Slovenija), Novega Sada (Srbija), Olomouca (Češka), Peci (Madžarska), Prage (Češka), Prešova (Slovaška), Tuzle (Bosna in Hercegovina), Zadra (Hrvaška) in Zagreba (Hrvaška). V okviru programa poteka tudi dvostransko mednarodno znanstveno – raziskovalno sodelovanje. V letu 2008 je načrtovana organizacija prve poletne šole, ki bi naj pomenila začetek oblikovanja skupnega geografskega študijskega programa v srednjeevropskem prostoru.

## 4.5 Predmetnik s kreditnim ovrednotenjem študijskih obveznosti

### 4.5.a Število in poimenska navedba učnih enot

Predmetnik sestavlja dva sklopa študijskih predmetov: študijski predmeti s področja geografije (30 ECTS) ter študijski predmeti s področij pedagogike, didaktike in psihologije (60 ECTS). Predmeti iz drugega sklopa so skupni obema študijskima področjema dvopredmetnega študijskega programa. Študent konča študij, ko opravi vse s študijskim programom predpisane obveznosti in tako zbere najmanj 120 ECTS; in sicer 60 ECTS iz sklopa študijskih predmetov pedagogike, didaktike in psihologije ter po 30 ECTS na vsakem delu dvopredmetnega študijskega programa.

Preglednica 31: Seznam učnih enot

Št. učne enote	1. letnik	ECTS
	<u>Obvezni predmet:</u>	
1	- IKT pri pouku geografije	3
2	- Regionalna geografija Severne Amerike in Avstralije	4
	<u>Pedagoško-didaktično-psihološko področje:</u>	
3	- Pedagogika	3* (1,5)
4	- Didaktika	5* (2,5)
5	- Psihologija učenja in razvoj mladostnika	5* (2,5)
6	- Delo z otroki s posebnimi potrebami	3* (1,5)
7	- Interdisciplinarna opazovalna praksa	2* (1)
8	- Didaktika geografije 1	3
9	- Didaktika geografije 2	5
10	- Pedagoški praktikum Geografija 1	3
11	<u>Izbirni predmet s pedagoškega področja 1:</u>	3* (1,5)
	- Alternativni pedagoški koncepti	
	- Disciplina in vodenje razreda	
	- Elementi realističnega izobraževanja učiteljev	
	- Multimedija	
	- Osebni proces v edukaciji	
	- Spoznavanje jezika in komunikacije v razredu	
	- Večjezičnost v šoli	
	- Angleščina za akademske namene	
	- Metodologija pedagoškega izobraževanja	
	- Odbojka z aerobno vadbo**	
	- Šola v naravi	
	- Teorija in praktikum medijske vzgoje	
12	<u>Izbirni predmet s pedagoškega področja 2:</u>	3* (1,5)
	- Avtentične oblike preverjanja in ocenjevanja	
	- Igre in pouk	
	- Izobraževanje v sodobnih družbah	
	- Razvoj šolstva na Slovenskem	
	- Supervizija in skupinski proces	
	- Badminton in ciljni fitnes**	
	- Dvojezičnost v šoli	
	- Etika v vzgoji in izobraževanju	
	- Izobraževanje odraslih	
	- Profesionalnost in profesionalni razvoj učiteljev	
	- Strokovni jezik pri pouku	

	Skupaj	30
	<b>2. letnik</b>	ECTS
	<u>Obvezni predmet:</u>	
13	- Regionalna geografija Azije	4
14	- Regionalna geografija Afrike	4
15	- Regionalna geografija Latinske Amerike	4
16	<u>Izbirni geografski predmet:</u>	3
	- Terensko delo pri pouku geografije – Fizična geografija	
	- Terensko delo pri pouku geografije – Družbena geografija	
	- Podnebne spremembe	
	- Trajnostni razvoj zavarovanih območij	
	- Globalizacija	
	<u>Pedagoško-didaktično-psihološko področje:</u>	
17	- Didaktika geografije 3	3
18	- Pedagoški praktikum Geografija 2	4
19	<i>Magistrski seminar in magistrsko delo</i>	8
	Skupaj ECTS	30

Opombe:

\* Učna enota je skupna obema študijskima področjema dvopredmetnega študijskega programa in se izvaja samo enkrat.

\*\*Študent lahko izbere samo enega od ponujenih študijskih predmetov s področja športa.

Študenti dvopredmetnega pedagoškega študijskega programa Geografija 2. stopnje v povezavi z dvopredmetnim študijskim programom 2. stopnje Pedagogika, v zimskem semestru 1. letnika nadomestijo študijske predmete: Pedagogika (3 ECTS), Didaktika (5 ECTS), Psihologija razvoja in učenja (5 ECTS), Delo z otroki s posebnimi potrebami (3 ECTS) in Opazovalna praksa (2 ECTS) v okviru teh študijskih predmetov, vse v skupnem obsegu 18 ECTS, z naslednjimi študijskimi predmeti: Didaktika- didaktične teorije in sistemi izobraževalnega procesa (6 ECTS), Teorija vzgoje (6 ECTS) in Pedagoška psihologija (6ECTS) v enakem skupnem obsegu 18 ECTS.

Izbirne učne enote izbere študent iz seznama izbirnih predmetov. Izbirni predmet s pedagoškega področja se izvaja le, če ga je izbralo najmanj 30 študentov. V primeru, če se prijavi manj kot 30 študentov se morajo prijavljeni študenti razporediti na druge pedagoške izbirne predmete, ki se bodo izvajali po predmetniku. Izbirni predmet s področja geografije se izvaja le, če ga je izbralo najmanj 15 študentov. Če se bo za izbirni predmet s področja geografije odločilo vsaj 10 študentov, se bo predmet izvajal v obsegu tretjine razpisanih ur predmeta. V primeru, če se prijavi manj kot 10 študentov, se morajo prijavljeni študenti razporediti na druge geografske izbirne predmete, ki se bodo izvajali po predmetniku.

Preglednica 32: Seznam nosilcev predmetov s področja geografije

Št. uč. enote	Nosilec	Učna enota	ECTS
1	Karmen Kolenc Kolnik	IKT pri pouku geografije	3
2	Uroš Horvat	Regionalna geografija Severne Amerike in Avstralije	4
3	Ana Vovk Korže	Regionalna geografija Azije	4
4	Ana Vovk Korže	Regionalna geografija Afrike	4
5	Uroš Horvat	Regionalna geografija Latinske Amerike	4
6		Izbirni geografski predmet	3
7		Magistrski seminar in magistrsko delo	8
Skupaj			30

Nosilec	Izbirni geografski predmet	ECTS
Ana Vovk Korže	Terensko delo pri pouku geografije – Fizična geografija	3
Vladimir Drozg	Terensko delo pri pouku geografije – Družbena geografija	3
Igor Žiberna	Podnebne spremembe	3
Ana Vovk Korže	Trajnostni razvoj zavarovanih območij	3
Lučka Lorber	Globalizacija	3

Preglednica 33: Seznam nosilcev predmetov s pedagoško-didaktično-psihološkega področja, vključno z didaktiko geografije in pedagoškim praktikumom

Št. uč. enote	Nosilec	Učna enota	ECTS
1	Mateja Pšunder	Pedagogika*	3
2	Martin Kramar	Didaktika*	5
3	Karin Bakračević Vukman Norbert Jaušovec	Psihologija učenja in razvoj mladostnika*	5
4	Majda Schmidt	Delo z otroki s posebnimi potrebami*	3
5	Karin Bakračević Vukman, Norbert Jaušovec, Martin Kramar, Mateja Pšunder, Majda Schmidt	Interdisciplinarna opazovalna praksa*	2
6	Karmen Kolenc Kolnik	Didaktika geografije 1	3
7	Karmen Kolenc Kolnik	Didaktika geografije 2	5
8	Karmen Kolenc Kolnik	Pedagoški praktikum Geografija 1	3
9		Izbirni pedagoški predmet 1*	3
10		Izbirni pedagoški predmet 2*	3
11	Karmen Kolenc Kolnik	Didaktika geografije 3	3
12	Karmen Kolenc Kolnik	Pedagoški praktikum Geografija 2	4
Skupaj			42

\* Učna enota je skupna obema študijskima področjema dvopredmetnega študijskega programa in se izvaja samo enkrat.

Nosilec	Izbirni pedagoški predmet	ECTS
Jana Bezenšek	Izobraževanje v sodobnih družbah	3
Kirsten M. Hempkin	Angleščina za akademske namene	3
Slavko Cvetek	Profesionalnost in profesionalni razvoj učiteljev	3
Branka Čagran	Metodologija pedagoškega raziskovanja	3
Milena Ivanuš Grmek	Avtentične oblike preverjanja in ocenjevanja znanja	3
Marko Jesenšek	Spoznavanje jezika in komunikacije v razredu	3
Friderik Klampfer	Etika v vzgoji in izobraževanju	3
Anna Kollath	Dvojezičnost v šoli	3
Karmen Kolnik Kolenc	Šola v naravi	3
Rudi Kotnik	Elementi realističnega izobraževanja učiteljev	3
Rudi Kotnik	Osebni proces v edukaciji	3
Rudi Kotnik	Supervizija in skupinski proces	3
Marjan Krašna	Multimedija	3
Alja Lipavic Oštir	Igre in pouk	3
Alja Lipavic Oštir	Večjezičnost v šoli	3
Vida Mohorčič Špolar	Izobraževanje odraslih	3
Dragan Potočnik	Razvoj šolstva	3
Edvard Protner	Alternativni pedagoški koncepti	3
Mateja Pšunder	Disciplina in vodenje razreda	3
Marina Tavčar Krajnc	Teorija in praktikum medijske vzgoje	3
Jože Vauhnik	Badminton in ciljni fitnes*	3
Jože Vauhnik	Odbojka z aerobno vadbo*	3
Melita Zemljak Jontes	Strokovni jezik pri pouku	3

## Preglednica 34: Predmetnik

št.	predmet	vrsta predmeta	št. organiziranih ur				sk. organiz. ur	samost. delo študenta	sk. ur	sk. ECTS
			PR	SE	SV	TE				
<b>1. letnik – 1. semester</b>										
1	Pedagogika	obvezni	15*	-	15*	-	30*	60*	90*	3*
2	Didaktika	obvezni	15*	-	30*	-	45*	105*	150*	5*
3	Psihologija učenja in razvoj mladostnika	obvezni	30*	-	15*	-	45*	105*	150*	5*
4	Delo z otroki s posebnimi potrebami	obvezni	15*	-	15*	-	30*	60*	90*	3*
5	Interdisciplinarna opazovalna praksa	obvezni	-	15*	-	30*	45*	15*	60*	2*
6	Didaktika geografije 1	obvezni	15	-	15	-	30	60	90	3
7	IKT pri pouku geografije	obvezni	15	-	10	5	30	60	90	3
	sk.		67,5	7,5	62,5	20	157,5	292,5	450	15
<b>1. letnik – 2. semester</b>										
8	Izbirni pedagoški predmet 1	izbirni	15*	-	15*	-	30*	60*	90*	3*
9	Izbirni pedagoški predmet 2	izbirni	15*	-	15*	-	30*	60*	90*	3*
10	Didaktika geografije 2	obvezni	30	-	15	-	45	105	150	5
11	Pedagoški praktikum Geografija 1	obvezni	-	15	-	30	45	45	90	3
12	Regionalna geografija Severne Amerike in Avstralije	obvezni	15	-	30	-	45	75	120	4
	sk.		60	15	60	30	165	285	450	15
	skupaj - 1.letnik		127,5	22,5	122,5	50	322,5	577,5	900	30
<b>2. letnik – 3. semester</b>										
14	Didaktika geografije 3	obvezni	15	-	15	-	30	60	90	3
15	Regionalna geografija Azije	obvezni	15	-	30	-	45	75	120	4
16	Regionalna geografija Afrike	obvezni	15	-	30	-	45	75	120	4
17	Regionalna geografija Latinske Amerike	obvezni	15	-	30	-	45	75	120	4
	sk.		60	-	105	-	165	285	450	15
<b>2. letnik – 4. semester</b>										
18	Pedagoški praktikum Geografija 2	obvezni	-	15	-	30	45	75	120	4
19	Izbirni geografski predmet	izbirni	15	-	10	5	30	60	90	3
20	Magistrski seminar in magistrsko delo	obvezni	-	30**	-	-	30	210	240	8
	sk.		15	45	10	35	105	345	450	15
	skupaj - 2. letnik		75	45	115	35	270	630	900	30
	<b>skupaj</b>		202,5	67,5	237,5	85	592,5	1207,5	1800	60

\* Učne enote s področja pedagogike, didaktike in psihologije so skupne obema študijskima področjema dvopredmetnega študijskega programa in se izvajajo samo enkrat (zato znaša skupni seštevek vseh učnih enot v Dvopredmetnem pedagoškem študijskem programu 2. stopnje Geografija 60 ECTS).

\*\* Seminar se izvaja v obliki: 15 ur SE in 15 ur IDU (individualne ure učitelja).



Preglednica 35: Razrez ur izbirnih geografskih predmetov

št.	predmet	št. organiziranih ur				sk. organiz. ur	samost. delo študenta	sk. ur	sk. ECTS
		PR	SE	SV	TE				
1	Terensko delo pri pouku geografije - fizična geografija	15	-	5	10	30	60	90	<b>3</b>
2	Terensko delo pri pouku geografije - družbena geografija	15	-	5	10	30	60	90	<b>3</b>
3	Podnebne spremembe	15	-	10	5	30	60	90	<b>3</b>
4	Trajnostni razvoj zavarovanih območij	15	-	10	5	30	60	90	<b>3</b>
5	Globalizacija	15	-	10	5	30	60	90	<b>3</b>

Preglednica 36: Razrez ur izbirnih predmetov s področja pedagogike, didaktike in psihologije

št.	predmet	št. organiziranih ur				sk. organiz. ur	samost. delo študenta	sk. ur	sk. ECTS
		PR	SE	SV	TE				
1	Izobraževanje v sodobnih družbah	15	-	15	-	30	60	90	<b>3</b>
2	Angleščina za akademske namene	-	-	30	-	30	60	90	<b>3</b>
3	Profesionalnost in profesionalni razvoj učiteljev	15	-	15	-	30	60	90	<b>3</b>
4	Metodologija pedagoškega raziskovanja	15	-	15	-	30	60	90	<b>3</b>
5	Avtentične oblike preverjanja in ocenjevanja znanja	15	-	15	-	30	60	90	<b>3</b>
6	Spoznavanje jezika in komunikacije v razredu	15	-	15	-	30	60	90	<b>3</b>
7	Etika v vzgoji in izobraževanju	15	-	15	-	30	60	90	<b>3</b>
8	Dvojezičnost v šoli	15	-	15	-	30	60	90	<b>3</b>
9	Šola v naravi	-	15	-	15	30	60	90	<b>3</b>
10	Elementi realističnega izobraževanja učiteljev	15	-	15	-	30	60	90	<b>3</b>
11	Osebni proces v edukaciji	15	-	15	-	30	60	90	<b>3</b>
12	Supervizija in skupinski proces	15	-	15	-	30	60	90	<b>3</b>
13	Multimedija	15	-	15*	-	30	60	90	<b>3</b>
14	Igre in pouk	-	15	15	-	30	60	90	<b>3</b>
15	Večjezičnost v šoli	15	-	15	-	30	60	90	<b>3</b>
16	Izobraževanje odraslih	15	-	15	-	30	60	90	<b>3</b>
17	Razvoj šolstva na Slovenskem	15	-	15	-	30	60	90	<b>3</b>
18	Alternativni pedagoški koncepti	15	-	15	-	30	60	90	<b>3</b>
19	Disciplina in vodenje razreda	15	-	15	-	30	60	90	<b>3</b>
20	Teorija in praktikum medijske vzgoje	15	-	15	-	30	60	90	<b>3</b>
21									
22	Badminton in ciljni fitnes	-	15	-	30	45	45	90	<b>3</b>
23	Odbojka z aerobno vadbo	-	15	-	30	45	45	90	<b>3</b>
24	Strokovni jezik pri pouku	15	-	15	-	30	60	90	<b>3</b>

\*predmet Multimedija se izvaja v obliki 15 PR in 15 LV.

#### 4.5.b Vrsta in delež učnih enot glede na njihovo vključenost v strukturo programa

Predmetnik je sestavljen iz študijskih predmetov s področij pedagogike, didaktike in psihologije (60 ECTS), ki so skupni obema študijskima področjema dvopredmetnega študijskega programa, in študijskih predmetov s področja geografije (30 ECTS). V prvi skupini študijskih predmetov je 17 učnih enot, od katerih je 15 obveznih in 2 izbirni. V drugi skupini študijskih predmetov je 7 učnih enot, od katerih 6 je obveznih in 1 izbirna.

Preglednica 37: Razvrstitev predmetov po letnikih in strukturi vsebin (po ECTS)

Letnik	Obvezne učne enote	Izbirne učne enote	Magistrski seminar	Skupaj
1. letnik	27 ECTS = 90 %	3 ECTS = 10 %	0 ECTS = 0 %	30 ECTS = 100 %
2. letnik	19 ECTS = 63,3 %	3 ECTS = 10 %	8 ECTS = 26,7 %	30 ECTS = 100 %
Skupaj	46 ECTS = 76,7 %	6 ECTS = 10 %	8 ECTS = 13,3 %	60 ECTS = 100 %

\* Pri študijskih predmetih sklopa pedagogike, didaktike in psihologije smo upoštevali le polovično število ECTS, saj so učne enote skupne obema študijskima področjema dvopredmetnega študijskega programa in se izvajajo samo enkrat.

Študent lahko do 10 ECTS iz obveznih ali izbirnih enot študijskega programa prenese tudi iz enega študijskega programa v drugega. Pri izbiri se posvetuje s tutorjem/mentorjem.

#### 4.5.c Razmerje predavanj, seminarjev in vaj ter drugih oblik študija

Oprelitev tipov poučevanja:

- *Predavanja (P)*

Predavanja so način pedagoškega dela oziroma posredovanje znanj in metodike z nekega področja študentom.

- *Seminarske vaje (SV)*

Seminarske vaje se po vsebini navezujejo na teoretične vsebine predavanj. Služijo kot praktično povezovanje teorije s specifičnimi praktičnimi problemi.

- *Seminarji (SE)*

Seminarji so del pedagoškega poučevanja, ki temeljijo na samostojnem delu in poglobljenem razumevanju vsebin predavanj kot tudi njihovi razpravi.

- *Terenske vaje (TE)*

Terenske vaje se po vsebini navezujejo na teoretične vsebine predavanj. V okviru le-teh se udejanja praktična izvedba teorije s specifičnimi praktičnimi problemi.

- *Individualno delo učitelja (IDU)*

Mišljeno je individualno delo učitelja v obveznem magistrskem seminarju.

Preglednica 38: Število in delež ur predavanj, seminarjev, seminarskih vaj in terenskih vaj po letnikih.

Letnik	Št. ur PR	Št. ur SE	Št. ur SV	Št. ur TE	Št. ur IDU	Skupno št. organiziranih ur
1. letnik	127,5	22,5	122,5	50	-	322,5
2. letnik	75	30	115	35	15	270
Skupaj	202,5	52,5	237,5	85	15	592,5

Letnik	% ur PR	% ur SE	% ur SV	% ur TE	Št. ur IDU	Skupaj %
1. letnik	39,5	7,0	38,0	15,5	-	100,0
2. letnik	27,8	11,1	42,6	13,0	5,5	100,0
Skupaj	34,2	8,9	40,1	14,3	2,5	100,0

\* Pri študijskih predmetih sklopa pedagogike, didaktike in psihologije smo upoštevali le polovično število ECTS, saj so učne enote skupne obema študijskima področjema dvopredmetnega študijskega programa in se izvajajo samo enkrat.

#### 4.5.d Delež praktičnega usposabljanja v programu, način izvedbe, kreditno ovrednotenje

Program predvideva pedagoško delo študentov (pedagoški praktikum), ki je sestavljen iz opazovalnega praktikuma in predmetnega praktikuma. Opazovalni praktikum obsega 2 ECTS (1 ECTS\*), predmetni praktikum pa: Pedagoški praktikum Geografija 1 (3 ECTS) in Pedagoški praktikum Geografija 2 (4 ECTS). Pedagoški praktikum sestavljajo hospitacije, nastopi ter pedagoška praksa. Delež praktičnega usposabljanja na področju pedagoškega študija geografije je 13,3%.

Učne hospitacije se izvajajo pod vodstvom predmetnih didaktikov. Učni nastopi se izvajajo v osnovni in srednji šoli, in sicer za področje slovenskega jezika in književnosti (en nastop v osnovni šoli in en nastop v srednji šoli). Pedagoška praksa traja en teden v osnovni šoli in en teden v srednji šoli, poleg tega pa predmetnik predvideva en teden razpršene pedagoške prakse, in sicer časovno razpršeno in izbirno tematsko.

#### 4.5.e Vertikalna in horizontalna povezanost predmetov

Študijski program sestavljata dva vsebinsko zaokrožena študijska sklopa, ki sta ciljno usmerjena v posamezne sklope izobraževalnih kompetenc, ki pa so časovno razvrščeni v vsa štiri semestralna obdobja. Vzrok za takšno zaporedno strukturiranost je v povezavi in nadgradnji teoretičnih spoznanj s praktičnimi izkušnjami, s katerimi se posamezni sklopi tudi zaključujejo.

Pedagoško-didaktično-psihološki sklop študijskih predmetov temelji na dejstvu, da ima učiteljski poklic skupne značilnosti in zakonitosti, ki zajemajo pedagoške, didaktične in psihološke razsežnosti pedagoškega delovanja, ne glede na vrsto in stopnjo izobraževanja. Omenjenim tradicionalnim disciplinam pedagoškega formiranja učiteljev je (kot temeljni obvezni predmet) dodan predmet Delo z otroki s posebnimi potrebami. Sodobno razumevanje šolskega izobraževanja, ki integracijo otrok s posebnimi potrebami pojmuje kot demokratični standard, postavlja pred učitelje novo nalogo, ki zahteva sorazmerno obsežno strokovno znanje. Obvezni predmeti predstavljajo med seboj prepletajočo se celoto in tvorijo obče teoretično izhodišče za predmetno didaktični sklop, ki v vertikalni strukturiranosti predstavlja njihovo nadaljevanje in sočasno ožje vsebinsko specialistično področje

usposabljanja za poklic učitelja. Vsi pedagoško-didaktično-psihološki predmeti so zasnovani na povezovanju teoretičnih znanj in praktičnih izkušenj v obliki opazovalne in učne prakse.

Izbirni predmeti se sicer vsebinsko navezujejo na temeljne obvezne predmete skupnega pedagoško-didaktično-psihološkega sklopa, vendar jih znanstveno disciplinarno tudi širijo na discipline, katerih znanstvena spoznanja prav tako veliko prispevajo k profesionalnemu liku učitelja, npr. filozofija, sociologija, jezik, itd kot sooblikovalci učiteljevih družbeno participacijskih kompetenc. Hkrati izbirni predmeti nudijo možnost poglobitve nekaterih parcialnih in poklicno specifičnih strokovnih vsebin.

Nabor študijskih predmetov s področja geografije najbolj neposredno vpliva na kvaliteto s predmetno strokovnim in predmetno didaktičnim delom programa, ki sta med seboj povezana tako v horizontalni kot vertikalni strukturiranosti, kot na primer: obvezni predmeti iz geografije se na horizontalni ravni (npr. 1 letnik, 2. semester) vsebinsko povezujejo s specialno didaktičnimi predmeti in praktično pedagoško izkušnjo tako, da se na primer regionalno geografske značilnosti, ki jih študentje spoznavajo pri RG Angloamerike in Avstralije didaktizirajo pri specialnodidaktičnem predmetu Didaktika geografije 2 in nato v okviru Pedagoškega praktikuma 2 načrtujejo in izvajajo pri učni praksi na šolah.

Povezanost drugostopenjskega dvopredmetnega študijskega programa Geografija s prvo stopenjskim dvopredmetnim študijski programom Geografija se kaže v nadgrajevanju in poglobljanju prvostopenjskih obče geografskih študijskih predmetov (Uvod v geografijo, Kartografija, Geomorfologija, Geografija prebivalstva, itd.) v regionalno usmerjeno geografijo na drugi stopnji študija (Regionalna geografija Azije, Regionalna geografija Latinske Amerike, itd.)

Študent ima v vseh štirih semestrih predmete pedagoško-didaktično-psihološkega sklopa, v okviru katerega so tudi specialnodidaktični predmeti iz geografije Didaktika geografije 1, Didaktika geografije 2, Didaktika geografije 3 ter pedagoško prakso pri Pedagoškem praktikumu Geografije 1 in Pedagoškem praktikumu Geografije 2. Pri predmetih se specialnodidaktične vsebine vertikalno in horizontalno povezujejo do prvega do četrtega semestra ter zaokrožene v reflektivno celoto dajejo študentu potrebno znanje in praktično usposobljenost za pedagoško delo.

Študent se v zaključnem četrtem semestru z izbirnim geografskim predmetom usmeri v področje svojega magistrskega dela ter pri predmetu Magistrski seminar z magistrskim delom pridobi znanja in veščine s področja načrtovanja, izdelave in predstavitve zaključnega dela.

#### **4.5.f Kreditno ovrednotenje celotnega programa in posameznih učnih enot, letno in celoletno število ur študijskih obveznosti študenta ter letno in celoletno število organiziranih skupnih oz. kontaktnih ur programa**

Predlagani študijski program s posameznimi učnimi enotami je kreditno ovrednoten, kar je razvidno v točki 4.5.a. Podroben prikaz števila ur po posameznih učnih enotah pa je razviden v točki 4.5.b.

Preglednica 39: Kreditno ovrednotenje in število ur študijskih obveznosti študentov po letnikih.

Letnik	ECTS	Sk. ur obveznosti študenta	Sk. ur samostojnega dela študenta	Sk. organiziranih ur	Št. ur PR	Št. ur SE	Št. ur SV	Št. ur TE	Št. ur IDU
1. letnik	30	900	577,5	322,5	127,5	22,5	122,5	50	-
2. letnik	30	900	630	270	75	30	115	35	15
Skupaj	60	1800	1207,5	592,5	202,5	52,5	237,5	85	15
Skupaj		100,0 %	67,1 %	32,9 %					

\* Pri študijskih predmetih sklopa pedagogike, didaktike in psihologije smo upoštevali le polovično število ECTS, saj so učne enote skupne obema študijskima področjema dvopredmetnega študijskega programa in se izvajajo samo enkrat.

#### **4.5.g Priloženi učni načrti po posameznih učnih enotah**

Učni načrti posameznih učnih enot v obeh modulih so na koncu vloge (obrazec 2).

#### **4.5.h Dokazilo o določitvi pristojnega organa ali osebe za ECTS. Obrazci (predstavitveni zbornik, študentova prošnja / prijava, sporočilo o opravljenih študijskih obveznostih, študijska pogodba)**

Vsa dokazila in obrazci so v Prilogi 4 (Statut Univerze v Mariboru (dokazilo o določitvi pristojnega organa ali osebe za ECTS), Predstavitveni zbornik Univerze v Mariboru, Specifični del informacijskega paketa – Dvopredmetni pedagoški študijski program druge stopnje Geografija – splošni opis, Študentova prošnja/prijava, Poročilo o opravljenih študijskih obveznostih in Študijska pogodba).

### **4.6 Pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa**

#### **4.6.a Vpisni pogoji**

V dvopredmetni pedagoški študijski program druge stopnje Geografija se lahko vpiše:

1. kdor je končal študijski program prve stopnje v obsegu najmanj 180 ECTS s področja geografije;
2. kdor je končal študijski program prve stopnje v obsegu najmanj 180 ECTS s področja drugih družboslovnih, humanističnih in naravoslovnih ved, če je pred vpisom opravil študijske obveznosti, ki so bistvene za nadaljevanje študija na dvopredmetnem pedagoškem študijskem programu druge stopnje Geografija. Te obveznosti obsegajo do 15 ECTS, kandidat pa jih doseže z opravljanjem diferencialnih izpitov pred vpisom v magistrski študijski program. Diferencialni izpiti se kandidatu določijo individualno, izberejo

pa se iz nabora študijskih predmetov: Klimatogeografija - 5 ECTS, Geografija prebivalstva - 5 ECTS, Ekonomska geografija - 7 ECTS, Geografija slovenskih pokrajin - 4 ECTS, Kartografija in GIS - 5 ECTS.

3. kdor je končal visokošolski strokovni študijski program s področij družboslovnih, humanističnih in naravoslovnih ved,, sprejet pred 11. 6. 2004, če je pred vpisom opravil študijske obveznosti, ki so bistvene za nadaljevanje študija na dvopredmetnem pedagoškem študijskem programu druge stopnje Geografija. Te obveznosti obsegajo do 30 ECTS, kandidat pa jih doseže z opravljanjem diferencialnih izpitov pred vpisom v magistrski študijski program. Diferencialni izpiti se kandidatu določijo individualno, izberejo pa se iz nabora študijskih predmetov: Klimatogeografija - 5 ECTS, Geomorfologija - 4 ECTS, Geografija prebivalstva - 5 ECTS, Ekonomska geografija - 7 ECTS, Geografija slovenskih pokrajin - 4 ECTS, Kartografija in GIS - 5 ECTS.

Pogoje za vpis izpolnjuje tudi, kdor je končal enakovredno izobraževanje v tujini.

Vloge kandidatov iz točke 2. in 3. obravnava Oddelek za geografijo, ki določi obseg in vrsto študijskih obveznosti, ki se priznajo, ter obseg in vrsto manjkajočih obveznosti (diferencialnih izpitov). Komisija za študijske zadeve FF UM na podlagi sklepa Oddelka za geografijo izda kandidatu sklep.

#### **4.6.b Omejitev vpisa**

Predviden obseg vpisa v program:

- redni študij: 40
- izredni študij: 15

V primeru omejitve vpisa bodo vsi kandidati izbrani glede na povprečno oceno študija (70 %) in diplomske naloge oz. diplomske seminarske naloge (30 %), če jo je program 1. stopnje predvideval. Vezave so možne samo znotraj dvopredmetnih pedagoških študijskih programov 2. stopnje.

#### **4.7 Določbe o uporabi oz. konkretizaciji meril za priznavanje znanja in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program**

Študentom se lahko priznajo znanja in spretnosti, pridobljena pred vpisom, v različnih oblikah formalnega izobraževanja, ki jih kandidat izkaže s spričevali in drugimi listinami, iz katerih je razvidna vsebina in obseg vloženega dela študenta. Obseg in vsebina vloženega dela se ovrednotita po sistemu ECTS, vendar največ do 10 ECTS, ki lahko nadomestijo obveznosti v predlaganem dvopredmetnem pedagoškem študijskem programu druge stopnje Geografija.

V času študija se lahko študentom prizna izpolnjevanje obveznosti na osnovi predloženih listin neformalnega izobraževanja (projekt, elaborat, objave, izumi, patenti in druga avtorska dela). Obseg in vsebina vloženega dela se ovrednotita po sistemu ECTS, vendar največ do 5 ECTS, ki lahko nadomestijo obveznosti pri izbirnih predmetih v predlaganem dvopredmetnem pedagoškem študijskem programu druge Geografija.

Kandidat poda vlogo za priznavanje znanj in spretnosti Komisiji za študijske zadeve fakultete. Komisija za mnenje zaprosi Oddelek za geografijo in nato izda sklep, ki je v skladu s predlogom Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Mariboru.

## **4.8 Načini ocenjevanja**

Predpisani načini in oblike preverjanja in ocenjevanja znanja so za vsak predmet določeni oziroma navedeni v učnih načrtih vsakega posameznega predmeta in so v splošnem obsegu sledeči:

Preverjanje in ocenjevanje znanja študentov bo potekalo na naslednje načine:

- ocena aktivnega sodelovanja na predavanjih, vajah in v projektih;
- ocena pisnega in/ali ustnega izpita;
- ocena pisnega in/ali ustnega kolokvija;
- ocena pisnih nalog (npr. seminarских nalog, seminarских vaj, seminarских referatov, raziskovalnih nalog, projektnih nalog, esejev, poročil);
- ocena izdelave domačih nalog;
- ocena dela s teksti,
- ocena reševanja realnih problemov,
- ocena predstavitve (npr. seminarских nalog, seminarских vaj, seminarских referatov, raziskovalnih nalog, projektnih nalog);
- ocena praktičnih demonstracij (npr. didaktičnih iger, tehnik športa) in drugih praktičnih nalog,
- ocena učnih nastopov,
- ocena portfelja;
- ocena izdelave, predstavitve in zagovora magistrske naloge v okviru magistrskega seminarja.

Pri ocenjevanju upoštevajo visokošolski učitelji splošna pravila ocenjevanja, ki jih določi Senat Filozofske fakultete in drugi pravilniki Univerze v Mariboru. Priprava in zagovor magistrskega dela potekata po veljavnih aktih Univerze v Mariboru. Senat Filozofske fakultete podrobneje uredi tudi postopke za priznavanje znanja študentov, ki so študijske obveznosti opravili s študijem v tujini.

## **4.9 Pogoji za napredovanje po programu**

### **4.9.a Pogoji za napredovanje v 2. letnik**

Študent mora za napredovanje v 2. letnik zbrati najmanj 22 ECTS z dvopredmetnega pedagoškega študijskega programa druge stopnje Geografija v 1. letniku in določeno število ECTS, ki ga predvideva drugi del dvopredmetnega študijskega programa.

Študent mora za napredovanje v 2. letnik v dvopredmetnem pedagoškem študijskem programu druge stopnje Geografija obvezno opraviti vse obveznosti pri predmetih: Didaktika geografije 1, Didaktika geografije 2, Pedagoški praktikum Geografija 1 (skupaj 11 ECTS). Poleg navedenih mora obvezno zbrati še najmanj 8 ECTS iz drugih obveznih predmetov s področja pedagoških, didaktičnih in psiholoških predmetov ter najmanj 3 ECTS iz obveznih predmetov s področja geografije.

### **4.9.b Ponavljanje letnika**

Ponavljjanje letnika je opredeljeno z določili Statuta Univerze v Mariboru.

#### **4.9.c Izjemno napredovanje**

Napredovanje pod izjemnimi pogoji je opredeljeno s Statutom UM.

#### **4.9.d Podaljšanje statusa**

Študentu se lahko podaljša status največ za eno leto, če se iz upravičenih razlogov ne vpiše v višji letnik v skladu s statutom Univerze v Mariboru.

#### **4.9.e Svetovanje in usmerjanje med študijem**

Študenti so tekom študija deležni različnih oblik pomoči kot določa 9. točka 7. člena Meril za akreditacijo. Svetovanje in usmerjanje študentov temelji na sistemu tutorstva, tako s strani študentov kot s strani učiteljev na oddelku. Učitelji študente usmerjajo in jim svetujejo tudi v obliki konzultacij in individualnih razgovorov na govornih urah. Vsakemu študentu je pri izdelavi magistrskega dela dodeljen mentor, ki študenta vodi in mu svetuje pri izdelavi magistrskega dela.

#### **4.10 Določbe o prehodih med programi**

Po merilih za prehode se v 2. letnik študijskega programa 2. stopnje Geografija lahko vpiše:

- diplomant univerzitetnega študijskega programa s področja geografije, sprejetega pred 11. 6. 2004, ki se jim ob vpisu v študijski program prizna praviloma 60 ECTS točk.
- diplomant univerzitetnega študijskega programa, sprejetega pred 11. 6. 2004, ki je končal študijski program s področja humanističnih, družboslovnih ali naravoslovnih ved. Kandidatu se priznajo obveznosti v višini do 30 ECTS.

Prehod je mogoč tudi iz drugih študijskih programov 2. stopnje z naslednjih študijskih področij: humanistika, družboslovne in naravoslovne vede.

Pri tem se upoštevajo naslednja merila: izpolnjevanje vpisnih pogojev in zadostno število razpoložljivih mest.

Ob tem se ugotavljajo študijske obveznosti, ki jih je študent opravil na predhodnem študiju in se mu lahko v celoti ali delno priznajo. Študent predloži uradni izpis iz dosedanjega študijskega programa in potrdilo o izpolnjenih obveznostih na dosedanjem programu. Študentu se na predlog nosilcev posameznih predmetov v ustreznem številu ECTS priznajo obveznosti, ki jih je opravil na drugem programu, če se le-te po vsebini in obsegu ujemajo z vsebino in obsegom posameznih predmetov dvopredmetnega študijskega programa Geografija. Ko študent opravi določene obveznosti, lahko magistrira v novem programu.



#### 4.11 Podatki o načinih in oblikah izvajanja študija

<b>Načini in oblike izvajanja študija</b> (izberite):	<input checked="" type="checkbox"/> redni študij <input checked="" type="checkbox"/> izredni študij <input type="checkbox"/> študij na daljavo
---	--

Redni in izredni študij se bosta izvajala na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru.

Redni študij bo potekal v oblikah, ki so predvidene v predmetniku in učnih načrtih predmetov.

Če bo na izredni študij vpisanih vsaj 15 študentov, se bo izredni študij izvajal v obsegu 1/3 predavanj in seminarjev rednega programa ter 3/4 seminarjskih vaj in terenskih vaj rednega študija. Če bo na izredni študij vpisanih 5 do 14 študentov, se predavanja izvedejo v obliki konzultacij, seminarske vaje in terenske vaje pa v obsegu 1/3 rednega programa.

#### 4.12 Pogoji za dokončanje študija

Študent zaključi dvopredmetni pedagoški študijski program, ko opravi vse s študijskim programom predpisane obveznosti na obeh delih dvopredmetnega študijskega programa, predstavi in uspešno zagovarja magistrsko nalogo in tako skupno zbere najmanj 120 ECTS (60 ECTS na enem in 60 ECTS na drugem delu dvopredmetnega študijskega programa).

#### 4.13 Pogoji za dokončanje posameznih delov programa

Program ne predvideva posameznih delov.

#### 4.14 Navedba strokovnega oz. znanstvenega naslova

Po opravljenih vseh s študijskim programom predpisanih študijskih obveznosti diplomant(ka) pridobi naslov:

- **magister profesor geografije**; kratica: mag. prof. geog.

- **magistrica profesorica geografije**; kratica: mag. prof. geog.

in naslov, ki ga pridobi na drugem delu dvopredmetnega pedagoškega študijskega programa.

## 5 Podatki o izpolnjenih pogojih za izvajanje

### 5.1 Podatki o izpolnjenih kadrovskih pogojih za izvajanje študijskega programa

Podatki o izpolnjenih kadrovskih pogojih za izvajanje študijskega programa so v Prilogi 5, ki vsebuje:

- izpolnjen Obrazec 4, ki se ujema z izjavami izvajalcev in sklepi o izvolitvah v naziv,
- izjave izvajalcev, iz katerih je razvidno novo delovno razmerje,
- sklepi o izvolitvah v naziv,
- reference nosilcev predmetov (bibliografija).

### 5.2 Podatki o izpolnjenih materialnih pogojih za izvajanje študijskega programa

Podatki o izpolnjevanju materialnih pogojev za izvajanje predlaganega študijskega programa so v Priloga 6:

- uporabno dovoljenje,
- zemljiško knjižni izpisek,
- izjavo o odstopu prostorov,
- imenovanje komisije za delitev prostorov bivše Pedagoške fakultete,
- dogovor o razdelitvi prostorov med Pedagoško fakulteto, Filozofsko fakulteto in Fakulteta za naravoslovje in matematiko Univerze v Mariboru,
- opis prostorov iz katerega je razvidno, da zavod glede na predvideno število vpisanih študentov razpolaga z ustrežno velikimi in opremljenimi prostori (predavalnice, kabineti itd.).

Študijski proces bo potekal v objektu bivše Pedagoške fakultete na Koroški cesti 160 v Mariboru. Filozofska fakulteta razpolaga s skupnimi uporabnimi površinami za študijski proces v izmeri 3.434,52 m<sup>2</sup>. Zaradi delitve bivše Pedagoške fakultete na tri nove fakultete (Pedagoška fakulteta, Filozofska fakulteta, Fakulteta za naravoslovje in matematiko) so bili prostori razdeljeni, določeni pa tudi prenovljeni ali v izgradnji. Podrobnejši opis prostorov in opreme je v Prilogi 6.

Predlagani študijski program ne predstavlja dodatnih prostorskih zahtev. Zahteval pa bo, tako kot obstoječi študijski programi, sprotno posodabljanje, dopolnjevanje in vzdrževanje predavalnic, računalniške in multimedijske opreme in dokup študijskega gradiva, da bo v knjižnici po več enot osnovnega študijskega gradiva pri predmetih, ki se uvajajo na novo.

#### Oprema

Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru razpolaga z naslednjo **računalniško opremo**:

- seminarske učilnice z računalniško projekcijo: 4
- predavalnice z računalniško projekcijo in multimedijo: 10
- skupno število vseh osebnih in prenosnih računalnikov na fakulteti za študijske namene: 100
- število računalnikov v računalniških učilnicah: 35
- število računalnikov v psihološkem laboratoriju: 3
- število javno dostopnih računalnikov za študente v knjižnici, čitalnici in na javnih mestih na fakulteti: 34
- število strežnikov na fakulteti: 2.

Na fakulteti so za pedagoški proces namenjena naslednja **AV sredstva**: 24 grafoskopov, 11 DVD predvajalnikov, 14 LCD projektorjev, 5 diaprojektorjev, 12 videorekorderjev, 12 televizorjev, 13 kasetofonov, 3 glasbeni stolpi, 5 gramofonov, 6 CD predvajalnikov, 9 fotoaparatorov, 4 kamere, 10 mikrofonov, 10 slušalk.

Na fakulteti je opremljen psihološki laboratorij, fonolaboratorij in štiri kabine za simultano prevajanje.

### Knjižnica

1. število enot gradiva	102.424	
2. število izvodov študijskega gradiva, predpisanega na zavodu	2	
3. število naslovov serijskih publikacij	242	
4. gradivo obsega:		
a. referenčno gradivo	<input checked="" type="checkbox"/> DA	<input type="checkbox"/> NE
b. gradivo, ki podpira študijske programe zavoda	<input checked="" type="checkbox"/> DA	<input type="checkbox"/> NE
c. gradivo, ki podpira znanstveno-raziskovalno delo zavoda	<input checked="" type="checkbox"/> DA	<input type="checkbox"/> NE
d. gradivo, ki podpira umetniško delo zavoda	<input checked="" type="checkbox"/> DA	<input type="checkbox"/> NE
e. doktorske disertacije, nastale na zavodu	<input checked="" type="checkbox"/> DA	<input type="checkbox"/> NE
f. magistrske naloge, nastale na zavodu	<input checked="" type="checkbox"/> DA	<input type="checkbox"/> NE
g. diplomske naloge, nastale na zavodu	<input checked="" type="checkbox"/> DA	<input type="checkbox"/> NE
5. omogočen dostop do elektronskih virov, ki podpirajo študijske programe zavoda	<input checked="" type="checkbox"/> DA	<input type="checkbox"/> NE
6. aktivna vključenost v nacionalni vzajemni bibliografski sistem	<input checked="" type="checkbox"/> DA	<input type="checkbox"/> NE
7. usklajevanje strokovne obdelave knjižničnega gradiva z univerzitetno knjižico	<input checked="" type="checkbox"/> DA	<input type="checkbox"/> NE
8. število zaposlenih delavcev z univerzitetno izobrazbo bibliotekarske oz. druge ustrezne smeri	6	
9. del zbirke gradiva je prosto pristopen	<input checked="" type="checkbox"/> DA	<input type="checkbox"/> NE
10. število čitalniških mest glede na potencialne uporabnike	150	
Telefon: <input checked="" type="checkbox"/> DA <input type="checkbox"/> NE	- Telefaks: <input checked="" type="checkbox"/> DA <input type="checkbox"/> NE	- Preslikovalni stroj: <input checked="" type="checkbox"/> DA <input type="checkbox"/> NE
1. število računalnikov z dostopom do svetovnega spleta za uporabnike glede na potencialne uporabnike	3 (več 30 javnih računalnikov po fakulteti)	
2. vpis v razvid knjižnic	<input checked="" type="checkbox"/> DA	<input type="checkbox"/> NE

Oddelek za geografijo na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru izvaja svoj program v predavalnicah in drugih prostorih po seznamu v Prilogi 6.

Sodelavci Oddelka za geografijo FF UM za svoje delo uporabljajo kabinete po seznamu v Prilogi 6.

## **6 Dokazila o izpolnjenih pogojih za izvedbo praktičnega usposabljanja**

Program predvideva pedagoško delo študentov (pedagoški praktikum), ki je sestavljen iz opazovalnega praktikuma in predmetnega praktikuma. Opazovalni praktikum obsega 2 ECTS, predmetni praktikum pa: Pedagoški praktikum Geografija 1 (3 ECTS) in Pedagoški praktikum Geografija 2 (4 ECTS). Pedagoški praktikum sestavljajo hospitacije, nastopi ter pedagoška praksa.

Učne hospitacije se izvajajo pod vodstvom predmetnih didaktikov. Učni nastopi se izvajajo v osnovni in srednji šoli, in sicer za področje geografije (en nastop v osnovni šoli in en nastop v srednji šoli). Pedagoška praksa traja en teden v osnovni šoli in ene teden v srednji šoli, poleg tega pa predmetnik predvideva en teden razpršene pedagoške prakse, in sicer časovno razpršeno in izbirno tematsko.

Pogoji za izvedbo praktičnega dela in vrednotenje dela so:

- gradiva (navodila za delo, obrazci, kriteriji in opisna merila za praktično pedagoško delo študentov);
- priprava študentov na pedagoško prakso (namen, cilji, pisna navodila, analiza pedagoške dokumentacije, organizacija dela, samoovrednotenje);
- organizacija pedagoške prakse (dogovor z mentorji, vodenje evidence, razporeditev študentov), spremljava študentov (obiski na šolah, kontrola uspešnosti dela, ustreznosti pogojev za delo), usklajevanje dela z referatom za študentske zadeve;
- evalvacija pedagoške prakse (skupna in posamična analiza ter refleksija dela, pregled dnevnikov pedagoške prakse, vrednotenje, ocenjevanje).

Za ustrezno delo je vzpostavljena ustrezna mreža strokovnih sodelavcev na osnovnih in srednjih šolah, hospitacijske šole, z AV opremo opremljene predavalnice, knjižnica in medioteka.

Dokazila o izpolnjenih pogojih za izvedbo praktičnega pedagoškega usposabljanja so v Prilogi 6, v kateri se nahajata:

6.1 Seznam osnovnih in srednjih šol, ki so s Filozofsko fakulteto Univerze v Mariboru podpisale sporazum o izvajanju praktičnega pedagoškega usposabljanja študentov.

6.2 Izjava dekana Filozofske fakultete Univerze v Mariboru dr. Marka Jesenška o sporazumu oz. podpisnicah sporazuma o izvajanju praktičnega pedagoškega usposabljanja študentov

6.3. Primeri podpisanih sporazumov o izvajanju praktičnega pedagoškega usposabljanja študentov.

## **7 Zaposljivost diplomantov**

### **7.1 Podatki o možnostih zaposlovanja diplomantov**

Diplomanti dvopredmetnega pedagoškega študijskega programa druge stopnje Geografija bodo usvojili znanja in kompetence za delo na naslednjih področjih:

- šolstvo: učitelji geografije in vseh obveznih izbirnih predmetov z geografskimi cilji in vsebinami kot so Življenje človeka na Zemlji, Raziskovanje domačega kraja in varstvo njegovega okolja, Turistična vzgoja, Okoljska vzgoja, Državljska vzgoja, geografski maturitetni izbirni predmet, maturitetni tečaji... in drugi z geografijo tesno povezani šolski predmeti, interesne dejavnosti, krožki in tečaji,
- javna uprava: področje družbenih dejavnosti, gospodarskih dejavnosti; npr. referenti za okolje in prostor v občinah, pokrajinah in državnih ustanovah, referenti na področju družbenih dejavnosti, gospodarskih dejavnosti,
- statistična dejavnost: npr. analitiki v statističnih ustanovah, finančnih institucijah (na področju trga z nepremičninami), upravnih službah (v oddelkih za gospodarstvo),
- varovanje narave in okolja: referenti v Zavodih za varovanje naravne in kulturne dediščine, izdelovalci presojev vplivov na okolje,
- družbene dejavnosti: npr. obdelovalci gradiva v knjižnicah, strokovni sodelavci, administratorji, organizatorji družbenih dejavnosti in dogodkov,
- mediji: npr. novinarji, ustvarjalci izobraževalnih in dokumentarnih oddaj,
- turizem: npr. turistični vodiči, organizatorji turističnih potovanj in izletov,
- raziskovalne ustanove: raziskovalci in strokovni sodelavci na inštitutih in fakultetah,
- diplomacija.

Diplomanti dvopredmetnega pedagoškega študijskega programa Geografija tekom študija pridobijo širok nabor znanja tako s področja didaktičnih, pedagoških in psiholoških znanosti kot iz naravoslovja, družboslovja, humanistike, statistike, kartografije in informacijskih znanosti, zaradi česar so zaposljivi na številnih delovnih področjih.

### **7.2 Mnenje panožne, gospodarske zbornice, resornega ministrstva, drugih relevantnih združenj delodajalcev**

Za mnenje o zaposljivosti diplomantov dvopredmetnega pedagoškega drugostopenjskega študijskega programa Geografija smo zaprosili resorno ministrstvo in potencialne delodajalce:

1. Ministrstvo za šolstvo in šport
2. Druga gimnazija Maribor, Trg Miloša Zidanška 1, 2000 Maribor (ravnatelj Ivan Lorenčič)
3. Srednja upravno administrativna šola Ljubljana, Poljanska 24, 1000 Ljubljana (ravnatelj prof. Dušan Vodeb)
4. Osnovna šola Franceta Prešerna Maribor, Žolgarjeva 2, 2000 Maribor (ravnateljica Marta Otič)
5. Osnovna šola Zalog, Cerutova 7, 1129 Ljubljana (ravnateljica prof. Karmen Cunder)
6. Zavod RS za šolstvo, OE Maribor, Trg revolucije 7 (predstojnica mag. Vera Bevc)

Vsi vprašani so podprli vsebino študijskega programa in nabor kompetenc, ki jih bodo diplomanti usvojili tekom študija.

Mnenja delodajalcev so v Prilogi 8.

### 7.3 Podatki Zavoda za zaposlovanje o povpraševanju po diplomantih in iskalcih zaposlitve

Zavod RS za zaposlovanje je posredoval naslednje podatke o prejetih potrebah delodajalcev po kadrih s strokovno izobrazbo s področja geografije ter število registrirano brezposelnih oseb z navedeno izobrazbo. Podatki se časovno nanašajo na leta 2006, 2007, 2008 in 2009 ter so prikazani za območje Slovenije in za območje, ki ga pokriva ZRSZ Območna služba Maribor (območje upravnih enot: Lenart, Maribor, Pesnica, Ruše in Sl. Bistrica). Podatki prikazujejo stanje za vse kadre z geografsko izobrazbo različnih, sedaj obstoječih usmeritev in stopenj. Odebeljeni zapis v preglednici 40 je primerljiv nazivu, ki ga bo pridobil študent, ko bo uspešno zaključil predlagani študijski program.

Preglednica 40: Pregled povpraševanja in ponudbe na trgu dela po nazivih strokovne izobrazbe s področja geografije

		Slovenija			OS Maribor		
		Potrebe		Brezposelni	Potrebe		Brezposelni
Šifra	Naziv	I.-XII. 2006	I.-XII. 2007	na dan 31.12.2007	I.-XII. 2006	I.-XII. 2007	na dan 31.12.2007
78065	<b>Profesor geografije</b>	<b>75</b>	<b>74</b>	<b>34</b>	<b>12</b>	<b>5</b>	<b>12</b>
78313	Univerzitetni diplomirani geograf	52	34	37	2	0	0
78390	Magister geografskih znanosti	0	0	0	0	0	0
88390	Doktor geografskih znanosti	2	3	0	1	0	0

		Slovenija		OS Maribor	
		Potrebe	Brezposelni	Potrebe	Brezposelni
Šifra	Naziv	I.-XII. 2008	na dan 31.12.2008	I.-XII. 2008	na dan 31.12.2008
78065	<b>Profesor geografije</b>	<b>62</b>	<b>24</b>	<b>3</b>	<b>9</b>
78313	Univerzitetni diplomirani geograf	32	23	2	1
78390	Magister geografskih znanosti	4	1	1	0
88390	Doktor geografskih znanosti	4	0	0	0

		Slovenija		OS Maribor	
		Potrebe	Brezposelni	Potrebe	Brezposelni
Šifra	Naziv	I.-XI. 2009	na dan 30.11.2009	I.-XI. 2009	na dan 30.11.2009
78065	<b>Profesor geografije</b>	<b>55</b>	<b>38</b>	<b>5</b>	<b>9</b>
78313	Univerzitetni diplomirani geograf	28	34	0	3
78390	Magister geografskih znanosti	0	1	0	0
88390	Doktor geografskih znanosti	2	0	0	0

Vir: Blanka Štravs, strokovna sodelavka, ZRSZ OS Maribor (pridobljeno po elektronski poti, 13.2.2008, 27.3.2009, 14.12.2009)

Iz podatkov je razvidno, da so bile v vseh navedenih letih potrebe po profesorjih geografije na območju Slovenije večje kot število brezposelnih profesorjev geografije. Leta 2008 in 2009 je na območju Območne službe Zavoda za zaposlovanje Maribor sicer opazno večje število brezposelnih kot pa je izraženih potreb po aktualnih kadrih, vendar je bistveno dejstvo, da se bodo lahko mag. prof. geografije zaposlovali po celotni Sloveniji in ne le na območju Maribora, kjer pa je, kot je razvidno iz preglednice, razmerje med potrebami in brezposelnimi ustrezno.

## **8 Podatki o skupni najvišji dopustni neposredni in dodatni tedenski pedagoški obveznosti**

Podatki o skupni najvišji dopustni neposredni in dodatni tedenski pedagoški obveznosti so v Prilogi 9.



## **9 Ocena finančnih sredstev, potrebnih za uvedbo in izvajanje študijskega programa in predvideni viri**

Pri izračunu sredstev za izvajanje predlaganega dvopredmetnega pedagoškega študijskega programa druge stopnje Geografija smo uporabili podatke Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (MVŠZT) – Izračun letnih sredstev UM za leto 2005 (LSZ2005 s podatki za že delujoče fakultete in šole) in leto 2006 ter oceno gibanja števila vpisanih študentov in diplomantov na dodiplomskem študiju v letih 2008 – 2012.

Izračun letnih normativnih sredstev za Filozofsko fakulteto za univerzitetni dvopredmetni študijski program Geografija je v Prilogi 10.

## 10 Evalvacijski postopki programa

Pri samoevalvaciji se bodo upoštevali Zakon o visokem šolstvu, podzakonska določila, Merila za spremljanje, ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti visokošolskih zavodov, študijskih programov ter znanstvenoraziskovalnega, umetniškega in strokovnega dela, Statut Univerze v Mariboru ter ostala določila, ki bodo urejala področje samoevalvacije visokošolskih zavodov.

Senat Filozofske fakultete Univerze v Mariboru bo določil pravila za izvajanje evalvacijskih postopkov na študijskem programu, ki bodo oprta na obstoječo zakonodajo, določila v Statutu in navodila Univerze v Mariboru za postopke spremljanja kakovosti na univerzi ter standarde, ki jih bo določil ustrezen organ v RS. Ker ima fakulteta strateški cilj izboljševanja kakovosti procesov in za njihovo izvajanje potrebne infrastrukture, bodo pri oblikovanju standardov kakovosti upoštevani tudi standardi relevantnih mednarodnih akreditacijskih agencij (EFMD, AACBS idr.), ki so primerna podlaga za oblikovanje potrebne študijske, raziskovalne in drugih dejavnosti, procesov in razvoj potrebne infrastrukture na način, ki bo fakulteti omogočil, da bo lahko postopoma izpolnjevala kriterije za mednarodno akreditacijo študijskih programov. V pravilih bodo zlasti zajeti naslednji vidiki procesa spremljanja in zagotavljanja kakovosti:

- formalni postopki za sprožanje in izvajanje samoevalvacijskih postopkov,
- postopki za izvajanje anket študentov in osebja fakultete;
- postopki za ustrezno uporabo in hranjenje podatkov;
- pristojnosti posameznih organov fakultete v procesih zagotavljanja in presojanja kakovosti idr.

Anonimna študentska anketa se bo izvajala po zaključku posameznega predmeta na koncu vsakega semestra. Z anketo se bodo ocenjevali predmet in njegovi izvajalci. Rezultati obdelave anket, upoštevajoč reprezentativnost vzorca bodo predloženi dekanu fakultete, ki je dolžan posredovati rezultate ocenjenim učiteljem in sodelavcem ter Študentskemu svetu. Visokošolski učitelji in sodelavci, ki bodo ocenjeni z najnižjimi ocenami bodo še posebej skrbno spremljani v prihodnje, v cilju izboljšave njihovega pedagoškega dela in dviga kakovosti. Dekan se bo s slabo ocenjenimi visokošolskimi učitelji in sodelavci pogovoril in po lastni presoji tudi sprejel ustrezne ukrepe.

Po uvedbi novega programa bo fakulteta vsako leto do diplomiranja prve generacije študentov preverjala dejansko obremenitev študenta, nato pa vsaki dve leti (v skladu s 5. členom Meril ECTS).

Vloga za pridobitev soglasja k  
UNIVERZITETNEMU DVOPREDMETNEMU ŠTUDIJSKEMU PROGRAMU  
PRVE STOPNJE  
**GEOGRAFIJA**

Maribor, 15. december 2009

Podpis odgovorne osebe in žig:

Dekan FF UM: red. prof. dr. Marko Jesenšek

Rektor UM: red. prof. dr. Ivan Rozman

### **Priloge**

- 1 Sklep senata univerze oz. samostojnega visokošolskega zavoda
- 2 Pisna neodvisna strokovna mnenja
- 3 Tuji priznani oziroma akreditirani študijski programi iz različnih držav
- 4 Obrazci
  - 4.a Statut visokošolskega zavoda
  - 4.b Predstavitveni zbornik
  - 4.c Študentova prošnja/prijava, sporočilo o opravljenih študijskih obveznostih in študijska pogodba
- 5 Visokošolski učitelji, znanstveni delavci in visokošolski sodelavci
  - 5.a Obrazec 4
  - 5.b Izjave izvajalcev programa
  - 5.c Odločbe o veljavni izvolitvi v naziv
  - 5.e Biografije in bibliografije izvajalcev programa
- 6 Prostori in oprema
  - 6.a Izpis iz zemljiške knjige
  - 6.b Popis opreme
- 7 Dokazila o izpolnjenih pogojih za izvedbo praktičnega usposabljanja
- 8 Mnenje panožne gospodarske zbornice, resornega ministrstva, združenj delodajalcev
- 9 Podatki o skupni najvišji dopustni neposredni in dodatni tedenski pedagoški obveznosti (obrazci)
- 10 Finančni izračun
- 11 Učni načrti predmetov